

KKDSZ

X. Kongresszus

25 éves évforduló

2014. április 8.

KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI
DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETE

A KKDSZ X., tisztújító kongresszusának javasolt napirendi pontjai

1. Elnöki megnyitó
2. Mandátumvizsgáló Bizottság jelentése, a kongresszus határozatképességének megállapítása
3. A kongresszus levezető elnökének megválasztása
4. A kongresszusi munkabizottságok és tisztségviselők megválasztása, a napirendi pontok előterjesztése és elfogadása
5. Beszámoló a KKDSZ 2009–2014 között végzett munkájáról és a beszámoló elfogadása
6. A Gazdasági Ellenőrző Bizottság jelentése a KKDSZ 2009–2014 közötti időszakáról és a jelentés elfogadása
7. A KKDSZ programja 2014–2019, és elfogadása
8. A KKDSZ elnökének megválasztása
9. A KKDSZ 2013. évi költségvetési beszámolójának és 2014. évi költségvetésének az elfogadása
10. A KKDSZ alelnökeinek megválasztása
11. Állásfoglalás a KKDSZ Magyar Szakszervezeti Szövetségben való tagságáról és a Humán Platformban való részvételéről
12. Szakmai tagozati ülések
13. A KKDSZ tagozatvezetőinek és Gazdasági Ellenőrző Bizottságának megválasztása
14. Javaslat a KKDSZ Alapszabály-módosításának következő kongresszusra való előkészítésére, valamint védett személy megjelölése a legfelsőbb döntéshozó szerv által és a Pro Meritis Díj szabályzatának elfogadása
15. A Pro Meritis Díjak átadása
16. Elnöki köszöntő
17. A X. Kongresszus zárása

Köszöntöm a KKDSZ tagjait, megkülönböztetett tisztelettel a X. Kongresszus küldötteit és e kötet minden olvasóját!

A KKDSZ 1989. április 8-án alakult, 2014. április 8-án tartja X. kongresszusát és 25. évforduló ünnepi rendezvényét.

Jelentős időszakról, és ennek megfelelő eredményes működésről szólhatnak a méltató szavak. Meggyőződésem, hogy szakszervezetünk ebben a negyed évszázadban sokat tett mind a hatáskörünkben lévő szakterületekért, mind az itt dolgozó emberekért. Ha nem lettek volna természetszerűen bekövetkező hullámvölgyek és megakadások is e két és fél évtized alatt, akkor talán azt is elmondhatnánk, hogy a legtöbbet tette, ami lehetséges. A kongresszusunkra készülnek beszámolók és kimutatások, így sokféle érdekegyeztető kiállításunkra és eredményeinkre itt nem térek ki, csak utalok arra, hogy a most lezáruló kormányzati ciklus négy évéből közel félszáz olyan jelentős, országos visszhangot kiváltó intézkedés történt, amit döntő többségében a KKDSZ indított. Nincs olyan szakmai szervezet, intézmény vagy akár magán személy, aki megközelítően ennyi jogszabály bírálatával, újságcikkkel, cselekvési javaslattal jelen lett volna a közgyűjtemények és a közművelődés szakmapolitikai életében. Emellett a SZE tagjaként az országos munkaügyi érdekegyeztetés rendszerében közreműködve, valamint önállóan a kulturális ágazati érdekegyeztető tanácsban hasonló mértékben hallattuk hangunkat bér-, bérpótlék, kompenzáció, cafetéria és számos egyéb munkaügyi kérdésben.

Köszöntő

Mindez többé-kevésbé a szakmák és a KKDSZ egész történetében, sőt kiemelkedően a szakmai alaptörvény megalkotása idején 1997-ben, vagy az 50 %-os béremelés idején 2002-ben is így volt. Létünket meghatározó eredményeként tartjuk számon, hogy 2012-ben a következő költségvetési évre vonatkozóan elértük, a közgyűjteményi és közművelődési normatív támogatás önálló költségvetési soron való visszaállítását.

Elégedettek lehetünk-e hát?

Nem. Határozottan nem. Sajnos a fent említettnél – konkrét egyedi ügyekre és jogi esetekre is kitérve – sokkal bővebben sorolható fellépéseinknek csak kis hányada vezetett eredményre, és ez baj. Nem azért baj, mert a KKDSZ intézkedése nem érte el a célját, hanem azért baj mert a tagjaink munka- és életviszonyai romlottak. Hiába emeltük fel a szavunkat, nem állították vissza és így ma sincs dokumentumvásárlási hozzájárulás, rendeltileg előírt kutatónap, állami hozzájárulással folyó továbbképzés. A legfőbb oka annak, hogy csak erős fenntartásokkal ünneplhetünk, az, hogy általában véve a munkavállalói érdekvépviseletek és a szakszervezetek társadalmi jelenléte gyenge. Nem tudtuk megakadályozni a munkaügyi törvény szigorodását,

tudomásul vettük az országos érdekegyeztető tanács megszüntetését, nem értük el az egységes közalkalmazotti béremelést.

E sorok írását pontosan egy héttel előzte meg a 28 közszolgálati szakszervezet részvételével és a KKDSZ szervezésében lezajlott „Közpanasz nap”, melyen 8 órán keresztül sorolták a szakszervezetek képviselői a gondjainkat. Ezen a rendezvényen mondta Székely Tamás, az Autonóm Szakszervezetek Szövetségének elnöke a következőket:

„Az egyik munkáltatói szövetség vezetője gyakran mondja, nem lehet a közalkalmazottak bérét emelni, mert azt a pénzt a gazdaságba kell fektetni.

Én pedig gyakran mondom, hogy azt a pénzt kellene visszaadni, amit az elmúlt négy évben vettek el tőlünk a magánnyugdíj ellopásával, az ÁFA emeléssel, a tranzakciós díjjal, a stadionépítéssel, a felesleges nemzeti konzultációkkal és még sorolhatnám. Milliárdok. Miközben a közsférában reálbércsökkenés van évek óta...

Már harmadik hete az egyik vegyi üzemben 80 elszánt munkás blokádnál tartja saját cégének gépeit, sztrájkörseget szervezett, a tisztességes elszámolásért.

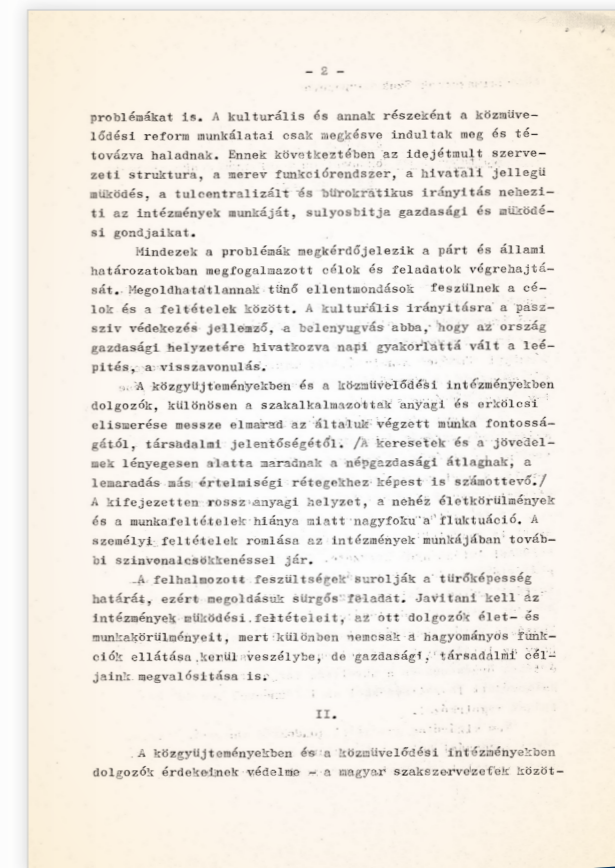
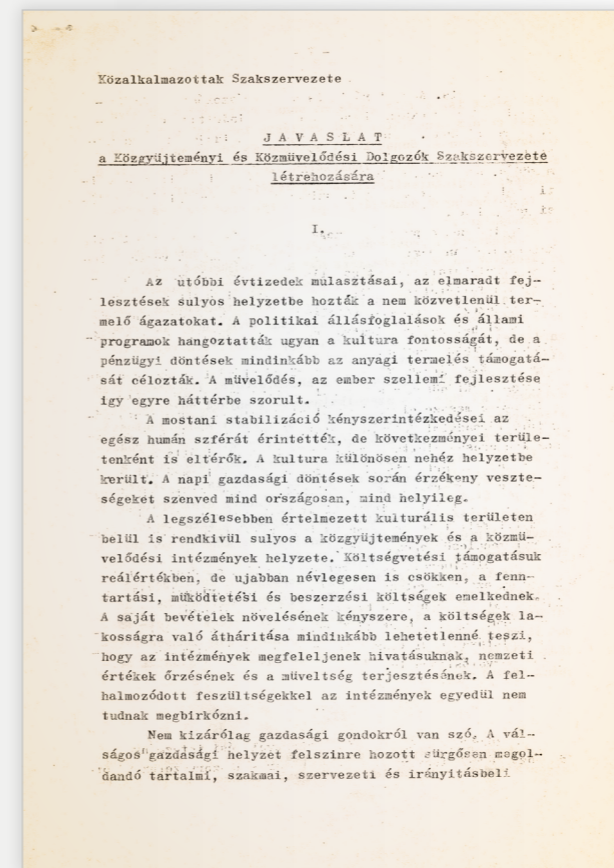
Ez az akció akár jó példa is lehet a magyar szakszervezetek számára, hogyan kellene visszaszerezni a dolgozók tömegeinek elveszett bizalmát és megállítani a szakszervezeti tagság csökkenését. Magyarországon nemzetközi viszonylatban is nagyon kevés a sztrájk. Sztrájkörsegről meg talán még nem is hallottak eddig sokan. Pedig ilyen akciókból jóval többre lenne szükség.”

Igen, sokak részvételével zajló, határozott fellépésekre van szükség. Egyre többen látják, hogy nem elegendő bízni a hatalomban, hogy majd csak tesz valamit értünk, hanem közösen és következetesen tenni kell a jogainkért. A KKDSZ tisztújító kongresszusát mindössze két nappal előzik meg az országgyűlési választások. Nekünk a kongresszuson döntenünk kell arról, hogy mit teszünk, ha az új kormány záros határidőn belül nem teljesíti a bérköveteléseinket. Véleményem szerint ebben az esetben az elmúlt 25 év taktikus és diplomatikus érdekegyeztetését rövid időre fel kell függesztenünk, hogy ennek a negyed évszázadnak a legélesebb és legnépesebb demonstrációit is meghaladó erejű megmozdulásokat szervezzünk.

Budapest, 2014. március 10.

Földiák András
elnök

Dokumentumok a kezdetekről

ti mai munkamegosztás alapján - a Kőzalkalmazottak Szakszervezetének feladata. A szakszervezet az elmúlt években többször állást foglalt a terület fejlesztése mellett és a közművelődési dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítása érdekében. Mindebből a gyakorlatban sajnos kevés valósult meg. Hosszu évek óta nem sikerült érvényt szerezni a jogos bérélemelési igényeknek. Az érdekképviseleti munkában nem eléggé érvényesültek a terület sajátosságai. A Kőzalkalmazottak Szakszervezete érdekkérvényesítő törekvéseit a szakmai közvélemény nem ismeri. Mindezek a körülmények és a megváltozott társadalmi-gazdasági helyzet indokolják, hogy a politikai intézményrendszer reformja keretében, a szakszervezeti munka céljai, módszerei és szervezeti keretei a mai követelményeknek megfelelően változzanak.

A közművelődési intézményekben és közgyűjteményekben dolgozók is egyre határozottabban igénylik, hogy munkavállalói érdekképviseletük jobban igazodjék a terület sajátosságaihoz és érdekvédelmük hatékonyabb legyen; hogy szakszervezetük alulról építkezve közvetetesebben képviselje a tagság érdekeit; hogy a jelenleginél gazdaságosabban valósítsa meg az érdekképviseletet. E követelések már korábban is megfogalmazódtak, de napjainkban egyre általánosabbá váltak.

A Kőzalkalmazottak Szakszervezete Közművelődési Dolgozók Bizottsága magának vallja azokat a törekvéseket, amelyek a közművelődés és a közgyűjtemények társadalmi rangjának emelését, jelentőségének megfelelő támogatását, az e területen dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítását sürgetik. A határozottabb és szakszerűbb érdekképviselet, a hatékonyabb érdekvédelem érdekében a Magyar Könyvtárosok Egyesületével, a Magyar Levéltárosok Egyesületével és a Magyar Népművelők Egyesületével konzultálva - kezdeményezi a Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezetének megalakítását. A szakszervezet kezdetben mint a Kőzalkalmazottak Szakszervezetének tagszervezete működhet, a későbbiekben pedig mint önálló szakszervezet egyik alkotója lenne a közalkalmazotti szakszervezetek szövetségének.

III.

A szakszervezet létrehozása ügyében elsősorban azon intézmények dolgozóinak, szakszervezeti tagjainak, alapszervezeteinek kell állást foglalniuk, amelyekre hint a leendő szakszervezet tagjaira számítunk. Felkérjük ezért a minisztériumi és tanácsai irányítású könyvtárak, levéltárak, muzeumok és művelődési otthonok dolgozóit, hogy vitassák meg e felhívást és mondják el véleményüket elsősorban az alábbi kérdésekről:

1. Kívánják-e, hogy létrehozzuk a közgyűjteményi és közművelődési dolgozók szakszervezetét a fenti körvonalazott módon? Esetleg nem önálló szakszervezetet kívánnak létrehozni; hanem csak külön tagozatot a Kőzalkalmazottak Szakszervezetén belül? Vagy más szervezeti keretben látnák helyesnek érdekvédelmük biztosítását?
2. A leendő szakszervezet mely intézmények dolgozóit fogja össze? Javaslatunk szerint a minisztériumi és tanácsai fenntartású és irányítású könyvtárak, levéltárak, muzeumok és művelődési otthonok dolgozói tartoznának ehhez a szakszervezethez, a széleskörű megközelítés mellett más megoldás is. Lehet, hogy egyes intézmények dolgozói nem ezekkel a társintézményekkel kívánnak együtt szervezkedni, vagy nem valamennyivel, vagy esetleg más - itt nem említett - intézmények dolgozóival társulnának pl. a tudományos dolgozók ugyanabban a most szerveződő szakszervezeti tagozatában. Mi mindenestre arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a tulságos elaprózódás nem tesz lehetővé hatékony érdekvédelmet, és az általunk javasolt intézmények hasonló feladatai, helyzete, egységes bérrendszere pedig bizonyos fehe-

tőségeket nyújt az érdekkérvényesítés hatékonyabb megszervezésére.

/Tájékoztatóként közöljük az egyes intézménytípusokban foglalkoztatottak hozzávetőleges adatait: könyvtáros körülbelül 10000, levéltáros mintegy 6-900, muzeumi alkalmazott kb. 5-6000, művelődési otthoni dolgozó mintegy 6000./

3. A szakszervezetben egyesíteni kívánt intézménytípusok között is vannak eltérő érdekek, sőt az egyes intézményekben belül is bizonyos fokig eltérnek pl. a szakalkalmazottak, az ügyvitelt ellátók és a technikai munkatársak érdekei. Szükségesnek látják-e ezen eltérő érdekek érvényesítésének szervezeti biztosításait /pl. résztbizottság az alapszervezetekben, illetve intézménytípus szerinti bizottságok, esetleg tagozatok a központi irányításban/
4. Elképzelésünk szerint szakszervezetünk részt venne a más szakszervezetekhez tartozó közgyűjteményi és közművelődési dolgozók érdekképviseletében is. Erre azért is szükség van, mert pl. az egyetemi könyvtárak dolgozói a Pedagógusok Szakszervezetéhez, a szakszervezeti művelődési otthonok és könyvtárak dolgozói pedig az intézményüket fenntartó ágazati szakszervezethez tartoznak. Mi legyen ennek a képviseletnek a módja? Elképzelhető "társult" tagság, amely lehetővé tenné, hogy egy helyen fizessenek tagdíjat, de mindkét szakszervezetben képviseltessék magukat. Esetleg közművelődési tagozat alakulhatna a nagyobb számú közgyűjteményi és közművelődési dolgozót tagként számon tartó szakszervezetekben. Az illetékes szakmai egyesületek szakszervezeti hovatartozásra tekintet nélkül egyesítik ugyan egy-egy szakmai dolgozóit, de feladatuk a szakmai érdekvédelem, és nem a munkavállalói érdekvédelem. A velük való együttműködés mindenestre fontos feladata

lesz az új szakszervezetnek is.

5. A szakszervezet hatékony munkáját szolgálja, a célszerűen megválasztott szervezeti rend. Maradjon-e az alapszervezetek szervezésének jelenlegi rendje /amikor pl. a kisebb településeken, fővárosi kerületekben az intézményt fenntartó tanács és az intézmény dolgozó egy alapszervezetbe tartoznak/ vagy más megoldást keressünk. A nagy intézmények eddig is önálló alapszervezetei változatlan formában működhetnek tovább. A kis intézmények szétszórta települt tagságát körzeti, esetleg megyei "vegyes" alapszervezetekben egyesítsük, vagy intézménytípusonként csatlakozzanak a nagyobb városi-megyei intézmények alapszervezeteihez?
6. Utolsónak hagytuk a legfontosabb kérdést: milyen programot határozzon meg, milyen célokat tűzzön maga elé az új szakszervezet. Erről részben már szóltunk e javaslat I. és II. fejezetében, részben pedig egy vázlatot I. és II. fejezetében, részben pedig egy vázlatot tartva - ebben a tekintetben számíthatunk elsősorban a tagság javaslataira, elképzeléseire. Éppen ezért szívesen fogadjuk és kérjük minden javaslatot, észrevételt, amely a közművelődési és közgyűjteményi dolgozók eredményesebb érdekképviseletét és hatékonyabb érdekvédelmét szolgálhatja.

Kérjük, hogy a javaslatokat alapszervezeteként, majd meggyéknként /Budapestten intézménytípusonként/ vitassák meg.

Budapest, 1988. május 5.

Közművelődési Dolgozók Bizottsága

Közgyűjteményeink védelmében

1988 októberének egyik munkanapján, hivatali szobámban, az Iparművészeti Múzeumban olvastam egy újságközleményt, amely a kavicsbányászok – általam nem ismert, de méltán súlyos – bér helyzetének megoldásáról szólt. A monolit hatalom sziklatömbjén a hajszálrepedések, úgy jelentek meg akkoriban a saját zárva-nyakba zárt társadalmi csoportok érdekérvényesítő törekvései. Történetesen a kavicsbányászoké. Őket még az akkori hatalom valamelyes tolerálta. Megjelent egy terjedelmes újságcikk a kavicsbányászokról. Minden elismerésem az egykori kavicsbányászoké! (Hol vannak már azóta?) – No de, rémlett fel bennem, mi lesz a szellemi kavicsbányászok sorsa? Mi lesz a közgyűjteményekben dolgozó szellemi kavicsbányászokkal? Társadalmi és anyagi téren történő elismerésük így lett nyitánya egy akkor még teljesen ismeretlen folyamatnak: a rendszerváltásnak. Nyilvánvaló, hogy egy meglehetősen szűk és erősen hierarchikus szerveződésben élő szakmai csoport érdekeinek érvényesítése nem volt beprogramozva a közel másfél év múlva bekövetkező változásokhoz vezető folyamatokba. Tiszta forrásból fakadt, amely a későbbiekben nem volt mentes a különféle hordalékoktól és ballasztoktól.

A Magyar Nemzetben 1988 október 5-én napvilágot látott közlemény az én megfogalmazásomban jelent meg a 15 országos (fővárosi) közgyűjtemény szakszervezeti titkárának aláírásával. Sajnos ma már nem áll rendelkezésemre a szóban forgó közlemény. Arra viszont határozottan emlékszem,

hogy a közlemény elfogadására – Körmöczy Katalin jóvoltából – a Magyar Nemzeti Múzeumban jöttünk össze tizenötön. Kétségtelen, hogy a közlemény kettős következményrel járt: Egyfelől elindított egy a szakmai területen sem előtte, sem utána nem látott mértékű és eredményre vezető bérharcot, másfelől társutasai lettünk azoknak a szakszervezeti szerveződéseknek, amelyek szakítottak az MSZOSZ-szel egy hatékonyabb munkavállalói érdekvédelem céljából. Önálló szakszervezeti formáció megalakítását tűztük zászlónkra.

Egykori elképzeléseink szerint a szakszervezeti érdekvédelemnek fel kellett vállalnia a munkavállalói érdekvédelem mellett a szakmai (intézményi) érdekek védelmét. Új szakszerveztünk szakmai alapon szerveződő képződmény lett. Felismertük ugyanis, hogy a munkahelyet önmagában nem lehet megvédeni, csak úgy, ha az intézményekben dolgozók magas szintű szakmai tevékenységének lehetőségeit, a munkakörülményeket is megvédjük. Felfogásunk szerint éppen azért az adott helyzet teljes intézményi és munkavállalói körét célunk volt megvédeni és megtartani. Ebből fakadt messzemenő kompromisszumkész-ségünk, amelyet a tárgyalások során tanúsítottunk, amelynek eredményeként a közgyűjteményi terület szakmáihoz (könyvtár, levéltár, múzeum) csatlakozott a szakmai súlyánál és létszámánál fogva jelentős közművelődési ágazat is. Kezdeti útkeresésünk ingadozott az önállóság és/vagy valamely értelmiségi szakszervezeti formációval való laza kapcsolat között. Kezdetben szakmai célokon túlmutató személyes ambícióknak nem volt

helye. Így tárgyalásaink mindig célravezetőek és eredményesek voltak. Ez történt a bértárgyalásokon és az MSZOSZ-szel, illetve a Közalkalmazottak Szakszervezetével folytatott tárgyalásainkon. Kezdetben konszenzus értékű volt a belső demokrácia fenntartása, a képviselt szakmák között a teljes kölcsönösség és egyensúly szem előtt tartása. Ennek jegyében fogalmazódott meg első Alapszabályunk, amely demokratikusan a szakszervezetünk vezetését a szakmák közötti rotációban (körforgás) megvalósuló elnöki szerepvállalásra bízta. Úgyszintén a tárgyalások kompromisszumos eredménye lett, hogy az Ügyrendünkben foglaltak alapján a „KKDSZ országos titkára a Kongresszus által közvetlenül, titkos szavazással, öt évi időtartamra választott, függetlenített tisztségviselő. ...Az országos titkár teljes jogú tagja a KKDSZ elnökségének.”

A demokráciához és a rotációhoz elnökséghez fűződő elképzelésünk azonban hiú ábránd maradt. Mindezt a demokráciával egyetemben a személyes érdekek felülírták.

Dr. Darkó Jenő

Új korszak nyitánya...

Ezzel a szimbolikus címmel szeretném érzékeltetni azt a hangulatot, ami velem együtt sokak számára meghatározó jelentőségűvé vált 1988 őszére. A magyar társadalom nagy része, ezen belül a közgyűjteményi és közművelődési intézményekben dolgozó kollégáink is kettős tapasztalat hatása alatt álltak. Egyrészt erős volt az általános elégedetlenség a fennálló viszonyokkal kapcsolatban, meghatározó volt ugyanis a jövőt érintő kilátástalanság érzése. Másrészt többé – kevésbé homályos módon, de az emberek érzékelték, hogy nem pontosan körülírt keretek között, de új mozgástér nyílik a társadalmi önszerveződések számára. Talán azt mondhatnám, sokan éreztük úgy, hogy átvitt értelemben egy új korszak hajnalához érkeztünk. Azt persze, hogy milyen is lesz ez a várva várt új nap, amire virradni fogunk senki sem tudta megmondani. Ezen hangulati hatások között került sor arra, hogy hosszú évek türelmes várakozása után 15 országos közgyűjtemény szakszervezeti képviselője állásfoglalást fogalmazzon meg, amelyet a Magyar Nemzet október 5-én hozott nyilvánosságra „A megígért béremelést sürgetik a közgyűjteményi dolgozók” címmel. Ebben az állásfoglalásban 30 százalékos központi béremelést követeltünk 1988. október 1-jei hatállyal. Október 4-én Szabó Endre a Közalkalmazottak Szakszervezetének főtitkára levelet juttatott el Medgyessy Péter miniszterelnök-helyettesnek, melyben ismételt felhívja a kormány figyelmét az érintett dolgozók hátrányos

helyzetére és az ebből fakadó feszültségekre. Néhány nappal később, október 11-én a Közkalkalmazottak Szakszervezete országos értekezletet hívott össze a könyvtárak, levéltárak, múzeumok és a művelődési otthonok szakszervezeti titkárai számára. A vitában felszólalt Rátkai Ferenc művelődési miniszterhelyettes is. Az értekezlet petíciót fogalmazott meg, amiben megerősítette a 15 országos közgyűjtemény korábban megfogalmazott követelését és megválasztotta a tárgyalóküldöttséget, amit megbízott a bértárgyalások lefolytatására. A tárgyalóküldöttség a petíciót október 25-én adta át Czibere Tibor művelődési miniszternek. A miniszter a petíciót átvéve kijelentette, hogy jogosnak tartja a közművelődési és közgyűjteményi intézmények dolgozóinak központi bérfejlesztésre vonatkozó igényét, amelyet a művelődési ágazaton belül az első helyre sorol. A küldöttség november 23-án Nagy Sándornál, a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtárgyalójánál tárgyalta, aki szintén ígéretet tett a bérkövetelés támogatására. Másnap a küldöttség az Országgyűlés Kulturális Bizottsága tagjaival találkozott, akik ígéretet tettek arra, hogy a parlamenti vitában a bérkövetelést támogatni fogják. December elsején a Kormány és a tárgyalóküldöttség hosszas vita után abban állapodott meg, hogy a béremelést 1989. áprilisára halasztja, de emelt 40 százalékos összegben. A tárgyalásokat a Kormány 3295/1988. számú határozata zárta le. A határozat így szól: „A költségvetési rend szerint gazdálkodó közművelődési intézmények dolgozóinak béremelésére központi keretből 1989. április 1-től kerül sor, a 24/1983. (XII. 17.) ÁBMH sz. rendelet hatálya alá tartozó munkavállalóknál.” Az egész tárgyalási folyamatra jellemző volt, hogy a lehető

legszélesebb szakszervezeti és országos nyilvánosság mellett zajlott. Több rádiós, televíziós nyilatkozat és híradás, valamint több mint 15 újságcikk jelent meg az országos sajtóban a témával kapcsolatban. Szakszervezeti szempontból a leglényegesebbnek azt tartom, hogy miután a nagy közgyűjtemények és közművelődési intézmények szakszervezeti titkárai közvetlenül vettek részt a tárgyalási folyamatban ez folyamatos konzultációt tett lehetővé ezen intézmények szakszervezeti tagjaival. Ezek a viták és konzultációk természetesen folytatódtak a könyvtárosok, levéltárosok, muzeológusok és közművelődési szakemberek különböző szakmai fórumain is. Tehát a közgyűjteményi és közművelődési területen ekkor foglalkoztatott mintegy 24.000 ember közeli tapasztalatokat szerezhettek a demokratikus működés csíráiról. A legnagyobb jelentőséget – a konkrét 40 százalékos béremelésen túl – abban látom, hogy kollégáink megtapasztalhatták, hogy demokratikus eszközökkel igenis lehet befolyásuk azokra a körülményekre, amelyek meghatározzák életüket. Ilyen tapasztalatok birtokában kezdődhetett meg az érdekképviseleti munka új korszaka és jöhetett létre rendkívül széles támogatottsággal 1989. április 8-án a Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete.

Budapest, 2014. március 4.

Dr. Redl Károly

Emlékeim a Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezetének első négy évéről

A béremelésben elért sikerek nyomán 1989. ápr. 8-án megalakult szakszervezet fennmaradásának zálogának azt tekintettük, hogy mennyire vagyunk képesek a tagság bizalmát és támogatását elnyerve a szakterületünk szakmai és munkavállalói érdekeit képviselni és a célkitűzések megvalósítását elősegíteni. A rendszerváltás időszakában fontosnak tartottuk, amit az alapszabály 5.§-ában is rögzítettünk: „*A KKDSZ független a kormányzati, az önkormányzati, munkáltatói szervezetektől és a pártoktól.*” Ez a célkitűzésünk a gyakorlati megvalósítása során, időnként az elnökségben is vitát kavart, de következetes betartásával sikerült a különböző pártokkal szimpatizáló munkatársakat egy hatékonyan működő érdekvédelmi szervezetben összefogni. Az 1994-ben összehívott III. kongresszus azt bizonyította, hogy a tagság elfogadta azt a munkastílust, amit az eltelt öt évben megvalósítottunk. Dr. Tatár Józsefné elnökségi taggal különösen fontosnak tartottuk, hogy a levéltári területen az 1988-as béremelés során tapasztalt összefogás továbbra is megmaradjon, és a tagozat érdekvédelmét belső ellentétek felszínre kerülése nélkül képviseljük.

A KKDSZ vezetősége eloszlatta azokat az aggályokat is, amelyek szerint a közgyűjteményi és a közművelődési terület közötti eredményes együttműködést számos, a szakterület sajátosságából adódó nézetkülönbség fogja megnehezíteni. Elég gyorsan kiderült, hogy a közgyűjteményi és közművelődési dolgozók érdekvédelme területén folytatott munka a tagságon kívül a sajtó, az intézményi vezetés,

valamint a minisztériumi apparátus körében egyaránt elismerést váltott ki. 1994-ben elmondhattuk, hogy nemcsak a bérrendezés hátszelét kihasználva tudta a KKDSZ szakterületünk dolgozóinak támogatását biztosítani, hanem a hétköznapi aprólékos munkájával a tagság létszámát is képesek voltunk jelentős mértékben megnövelni. Az alapszervezetekben megtartott választások során általánosan elfogadottá vált, hogy a közgyűjteményi és közművelődési területen egyedülként a KKDSZ a reprezentatív szakszervezet, amelynek érdekvédelmi tevékenységét a munkáltatónak figyelembe kell venni. A tájékoztatás és az önszerveződés jelentős színterévé vált a közgyűjteményi és közművelődési területen dolgozók szakszervezeti lapja, a rendszeresen megjelenő „Érdek és Érték.” A minden alapszervezethez eljutó tájékoztatónkat a szakszervezeti tagokon kívül a tagságot nem vállaló kollégák és az intézmények fenntartói is érdeklődéssel olvasták.

A lelkesedésünk legjavát mozgósító munkánk során nagyon sok kedves kollega barátságos gesztusát vallhattuk magunkénak. Itt megállva engedjék meg, hogy a már eltávozott dr. Illyés Katalin könyvtárosról megemlékezzek. Személyisége meghatározó volt abban a folyamatban, amelyben az Országos Széchényi Könyvtár vezetősége – különösen a várban zajló szervezkedésünk során – céljainkat elfogadva mellénk állt. Hasonlóan hálával tartozok dr. Varga Jánosnak, a Magyar Országos Levéltár hajdani főigazgatójának, aki mozgalmunkat bölcs megértéssel és jóindulattal támogatta. Amikor a szakszervezetben, egy-egy kivételes alkalommal újra találkoztunk, jóleső érzéssel gondolhatunk vissza az együtt töltött évekre.

Sóos László

TÁRGYALUNK

PETÍCIÓ A KORMÁNYHOZ

A műzeumok, a levéltárak, a könyvtárak és a művelődési otthonok közel 22 ezer fős szakszervezeti tagsága képviselőiben 1988. október 11-én tanácskozára összegyűlt tagságuknak a következő petíciót terjesztik a Kormány elé:

Intézményünk a magyar történelem tárgyi és szellemi dokumentumait őrizik és közvetítik, közösségi terek, a helyi közélet színterei. Állami és nemzeti létünk múltjához és jelenéhez kötődve, annak legértékesebb hagyományait, a kultúra és a tudomány legfrissebb eredményeit bocsátják a ma gondjainak megoldására vállalkozók részére.

Tudatában vagyunk annak, hogy az említettek elősegítésében más szakmai munkatársainak is jelentős szerep jut, mégis hangsúlyozni kívánjuk, hogy a közgyűjtemények és köznevelődési intézmények áldozatlanság és elhivatott szakembereit munkájuk erkölcsi és anyagi megbecsülésének hiánya, munkafeltételeik rosszabbodása napjainkra már a társadalmi perifériákra szorította.

A méltatlan feltételek intézményeinkben veszélyeztetik a tartalmas szakmai munkát, s minden emberi áldozatvállalás ellenére a későbbiekben már nem pótolható veszteségeket okozhatnak és már okoztak is. Munkatársaink eddigi helytállása tette lehetővé, hogy a műzeumok új kiállításokkal jelentkezhessenek, növekhessen a látogatók ezek között a viszonylagos külföldi érdeklődők-számát. A könyvtárakkal és a levéltárakkal együtt a művelődési házak nyújtotta lehetőségekkel bekapcsolódtak az iskolai oktatásba, bővült a könyvekkel közeledők köre, s ezek az intézmények tudományon műhelyként is elismerést vívtak ki Rendkívül előrelépésre volt szükség ahhoz, hogy a romló feltételek ellenére az ezen intézmények dolgozóira bízott értéket ma még nem vesztek el társadalmi munkáinak számára. A szakszervezeti tagságunknak szavakkal ma nem tudjuk azt a bízást megadni, amely az ezen a területen dolgozókat a szükséges megújulásra, a pályán maradásra készítette.

Ezért tölti el a társaságunkat megdöbbentéssel és keserűséggel az, hogy az 1988. szeptember 21-i Kormány-SZOT találkozóon a társadalmi állagot minden tekintetben jelentős elmaradás ellenére sem foglaltak kedvezően állást az ott dolgozók bérének és jüvedelmi helyzetének javítására.

Ez annál is inkább elfogadhatatlan számunkra, mert a Közalkalmazottak Szakszervezetének adataikkal alátámasztott javaslatára, többszöri kezdeményezésre, a művelődési miniszter igényünk jogosságát elismerte és nyilvánosan két alkalommal is írásban tett bérhelyzetünk tárgyú központi eszközleltélti történet rendezése.

Ezért egyetértve a Közalkalmazottak Szakszervezetének nyilatkozatával és dr. Medgyesi Péter miniszterelnök helyetteshez írt levelével, csatlakozunk a 15 országos intézmény, a Csongrád megyei Múzeumok és Levéltár, valamint a Somogy megyei Múzeumok és Levéltár alapszervezetének kezdeményezéséhez: határozottan követeljük a műzeumok, a könyvtárak, a levéltárak és a művelődési otthonok dolgozói részére 1988. október 1-i hatálybalépéséig, legalább 30% os mértékű bérfelülést, amely a népgazdaság állagától való elmaradásunk felszámolását jelenti. Indítványozzuk, hogy a közgyűjteményekben és a köznevelődési intézményekben dolgozók állagbérére érje el a szocialista szektor szellemi foglalkozású dolgozóinak mindenkorli állagbéré.

Fgyvidőleg csatlakozunk a szakszervezetek azon igényéhez, hogy intézményeink éves bérfelülését mértéke azonos legyen az árszínvonal-emelkedéssel, s annak fedezetét a költségvetés mindenkor biztosítsa.

Bízunk a Kormány intézkedésében, abban, hogy nem kényszerüljünk bennünket és munkatársainkat olyan, a szakmai lelkülmunkatársakkal összeegyeztethetetlen lépésekre, amelyek a belső és külföldi látogatókkal megfosztanák nemzeti kincseink megőrzésének lehetőségétől, a könyvtárak, a kulturális szolgáltatások igénybevételeitől.

Kötelességünk jelteni, hogy az intézkedés elmaradása esetén tagságunk határozott szándéka, hogy elviselhetetlen helyzetére a figyelmet az akciókkal hívja segítségül a közvélemény támogatását.

Kérjük a Kormányt, hogy mérlegelje jelenlegi morális és objektív helyzetünket, ennek negatív, visszafordíthatatlan következményeit és gyors intézkedéssel járuljon hozzá az elfogadhatóbb anyagi és erkölcsi elismeréshez.

Reméljük, hogy számíthatunk a többi szakszervezet támogatására, ezért nyilatkozatunkat nyilvánosságra hozzuk.

TÁRGYALUNK

Az 1988. október 11-i országos tanácskozáson a 22 ezres tagság 250 küldöttje nevében a Kormány megbízottjaival való tárgyalásra megválasztottak és felhatalmazottak.

- Dr. Szabó Endre - Közalkalmazottak Szakszervezetének főtárgára
- Dr. Daró Jenő - Iparművészeti Múzeum szb. titkára
- Dr. Sós László - Magyar Országos Levéltár szb. titkára
- Dr. Székessy Ferenc - Munkásmozgalmi Múzeum főigazgatója
- Redl Károly - Országgyűlési Könyvtár szb. titkára
- Vadász János - Csepeli Művelődési Központ igazgatója
- Dr. Hervéth Anikó - Szolnok megyei Művelődési Központ igazgatóhelyettese a Magyar Népművelők Egyesületének alelnöke

TÁJÉKOZTATÁS ELSŐ TÁRGYALÁSUNKRÓL

A megválasztott küldöttség a kormány képviselőjének dr. Czibere Tibor művelődési miniszterének a petíciót 1988. október 25-én adta át.

A kormány megbízottjának meghatalmazása a közelmúltban kialakult tárgyalási rendnek megfelelően a petíció átvételére szól.

Az átadás után sor került egy megbeszélésre, amelyen jelen volt dr. Stark Antal művelődési miniszterhelyettes, Rákosai Ferenc művelődési miniszterhelyettes és dr. Békési László pénzügyminiszter-helyettes.

A megbeszélésen a következők hangzottak el:

1. A művelődési miniszter a terület bérigényét jogosnak tartja és azt az ágazaton belül az első helyre sorolta.
2. A pénzügyminiszter-helyettes közölte, hogy az 1989. évi költségvetés tervezetében a közgyűjtemények és a köznevelődési intézmények, kiemelt helyen szerepelnek, amelynek alapján várhatóan támogatás-bővülésként 8% dologi és 6% központi beáramlati formában részesül (döntés előtti javaslat).
3. A miniszter közölte, hogy a petíciót a Kormányhoz átadja. A bérigényről az egyéb hasonló igényekkel együtt a november közepén várható Kormány-SZOT tárgyaláson alakítanak ki közös álláspontot.

Bérigényünket a SZOT jelenleg a második helyre sorolja az egészségügy mögött. Az 1989. évi költségvetési törvénytervezetről benne bérigényünkéről az országgyűlés decemberi ülésén döntöttek.

A tagságunk javasolja:

1. A petíció átadását tekintve a tárgyalások megkezdésének.
2. Fogadják el, hogy a Kormány-SZOT találkozó előtt a választott küldöttség kezdeményezi a SZOT főtárggával való találkozót és a Kormány-SZOT találkozóon a szakmai képviselők biztosítását.
3. Válassza meg a Kormány-SZOT találkozó eredményét a további állásfoglalás és teendők meghatározásához.

Tárgyalásaink során a petícióban foglalt bérigényeinket fenntartjuk.

Tárgyalási pozíciónk erősítése érdekében:

- találkozót kezdeményezünk országgyűlési képviselőkkal, az Országgyűlés Kulturális Bizottságának tagjaival.
- szorgalmazzuk törekvésünk nepszerűsítését és a közvélemény támogatásának megszervezését a sajtó, a rádió, a TV útján, hangsúlyozva a szakmai eredményeiket és értékeiket.
- hangsúlyozzuk, hogy bérköveteléseinket nem más értelmiségi rétegek rovására kívánjuk elérni.
- tájékoztatjuk petícióinktól és az eddigi tárgyalásokról az intézmények fenntartóit kérve támogatásukat.

Budapest, 1988. október 26.

A tárgyaló küldöttség

Szemelvény – a közgyűjteményi és közművelődési dolgozók szakszervezte (KKDSZ) történetéből

A kezdet

A hetvenes évek második felétől 1988-ig, több mint 12 éven át nem részesültek bérfejlesztésben a múzeumok, könyvtárak, levéltárak (összefoglaló néven: közgyűjtemények), és a művelődési központok, művelődési házak, közösségi házak, valamint az állat- és növénykertek (összefoglaló néven: közművelődés) dolgozói. A művelődési miniszterek (Köpeczi Bélától Pozsgai Imréig) csak ígérgették, de semmit sem teljesítettek. A Közalkalmazottak Szakszervezete (aminek a tagjai voltak a közgyűjteményi és közművelődési dolgozók is) hiába mérte fel a helyzetet és kezdeményezett (a szakmai egységekkel együttesen) bérfejlesztést, nem ért el sikert. A „cérna” végül is 1988-ban szakadt el. Ekkor, előbb az országos intézmények (például Magyar Nemzeti Múzeum, Országos Széchényi Könyvtár, Magyar Országos Levéltár, Országos Közművelődési Központ) szakszervezeti titkárai tiltakoztak, majd a volt Közalkalmazottak Szakszervezete (KSZ), és a szakmai egységek hívtak össze 1988 őszén egy nagy tanácskozást a Puskin utcai szakszervezeti székházba. Itt, amikor Stark Antal, akkori művelődési államtitkár közölte mintegy 200 résztvevővel, hogy „elvtársak, vegyék tudomásul, hogy a népgazdaság jelen helyzetében nincs pénz az önök bérfejlesztésére”, óriási felháborodás tört ki. Az államtitkárnak szinte futva kellett „kimenekülnie” a teremből.

Az egybegyűlt szakszervezeti titkárok, egyesületi vezetők ott, helyben, egyhangú szavazással megválasztották maguk közül azt a hét képviselőt, akiket a kormánnyal való azonnali tárgyalással, és 20 %-os bérfejlesztés elérésének feladatával bíztak meg. (A választottak közt volt – többek között – Redl Károly könyvtáros, Soós László levéltáros, Darkó Jenő múzeológus, Vadász János népművelő is, akik a későbbiekben jelentős szerepet töltek be a **KKDSZ** történetében.) A 7 képviselő (elismert közgyűjteményi és közművelődési szakemberek, java részük alapszervezeti szakszervezeti titkár, kisebb részük egyesületi vezető), a KSZ főtitkárnak, dr. Szabó Endrének a segítségével, s aktív közreműködésével még 1988 őszén kezdte meg a bérharc-tárgyalást a kormánnyal. Eközben – a bérharc országos támogatásának növeléséért is – a választott hét képviselő rendszeresen utazott a megyeszékhelyekre, ahol (akárcsak az országos, és a budapesti intézményekben tett látogatásaik során) azt tapasztalták, hogy **a dolgozóknak határozott igényük van egy országos, kizárólag a közgyűjteményi és közművelődési dolgozókat képviselő szakszervezet létrehozására.** (Ennek az igénynek a felmérését, a szervezés bizottsági szintű előkészítését szintén a KSZ végezte.) Ezért – a kormányzati tárgyalásokkal párhuzamosan – megkezdték ennek az új szakszervezetnek a szervezését is. Program-javaslatot dolgoztak ki, alapszabály-tervezeteket készítettek (ez utóbbihoz nagy segítséget kaptak a KSZ kiváló szakértőjétől, néhai dr. Vidik Györgyitől), amelyeket – a KSZ és a szakmai egységek határozott segítségével – bocsátottak vitára az érintettek körében.

A dolgozók országosan megkezdtek egy új szakszervezet alapító kongresszusára küldötteik megválasztását is, miután a szakmák között egyetértés alakult ki abban, hogy a négy szakterületnek azonos számú képviselői legyenek az alapító kongresszuson. A hét választott képviselő, és dr. Szabó Endre KSZ főtitkár több hónapos, sokszor éles vitákat hozó tárgyalásai 1989 tavaszára sikerre vezettek. Az eredeti követelés dupláját, átlagosan 40 %-os bérfejlesztést értek el a képviselők. Eközben befejeződött a **KKDSZ** létrehozásának előkészítése is. **Az alapító kongresszus 1989. április 8-án, mintegy ötezer, új szakszervezetet alapítani akaró dolgozót képviselve ült össze** az akkori ÉDOSZ Gorgkij fasori székházának nagytermében. (A **KKDSZ** érdekkörében ekkor mintegy 24 ezer embert foglalkoztattak, akik közül 65-70 % volt szakszervezeti tag a KSZ-ben. Az ötezer **KKDSZ** alapítón kívül a többség a következő években, immár az új szakszervezet küzdelmeit és eredményeit látva csatlakozott a **KKDSZ**-hez. Tíz év múlva a **KKDSZ** taglétszáma meghaladta a 18.500 főt!) A kongresszuson – a korábbi rend szerint – képviseltették magukat az MSZMP KB és a SZOT titkárai, a művelődési kormányzat államtitkára, és ott voltak – a kongresszus előkészítésében fontos feladatokat megoldó – KSZ vezetői is, továbbá a média, a sajtó képviselői – a közel 300 választott küldött mellett. A kongresszus először az új szakszervezet alapszabályát fogadta el, s ezután **kimondta a Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete (KKDSZ) megalakulását.** Ezt követte a program vitája és elfogadása.

A programnak három lényegi eleme volt:

1. Az új szakszervezet hitelt tett **a közvetlen munkavállalói érdekvédelem és a szakmai értékvédelem együttes érvényesítése** mellett.
2. A **KKDSZ** elkötelezettséget vállalt az **új, független, demokratikus szakszervezeti rendszer** létrehozásában való közreműködésre.
3. S végül, de nem utolsó sorban vállalta, hogy az új szakszervezet **a kulturális közszolgálati alapszolgáltatásokat (könyvtár, közművelődés, múzeum, levéltár) óvja, védi.** A dolgozók számára biztosítja a munkahelyeket, és jobb béreket, új szociális juttatásokat harcol ki.

A **KKDSZ** elhatározta, hogy részt vesz az érdekegyeztetés megújításában is – de új szemlélettel, azaz, **„követő”, „zsűriző” (hagyományos) szakszervezetként, hanem progresszív szakszervezeti politikát folytatva, javaslatokat dolgozva ki, s azokat érvényesítve vállalja a kezdeményezést** az elkövetkező évtizedekben. Ez a lényegesebben nehezebb, sok munkával, felelősséggel járó út választását jelentette – amely azonban helyesnek bizonyult, hiszen sok küzdelmet és sikert hozott a munkavállalók számára a későbbiekben. (A kulturális normatíva létrehozásától, a kulturális alaptörvény megalkotásától kezdve egészen az átlagosan 50%-os közalkalmazotti illetményemelés kiharcolásáig.) A kongresszus – többes, nyílt jelölés után, három jelölt közül, titkos szavazással – megválasztotta a **KKDSZ** egyetlen, függetlenített vezetőjének Vadász Jánost, és az Elnökség további nyolc

tagját (szakmánként 2–2 főt, egyet vidéki, egyet budapesti jelöltek közül), valamint a Gazdasági Ellenőrző Bizottság három tagját, a gazdasági végzettségű és munkakörű küldöttek köréből. A kongresszus döntése értelmében **a KKDSZ, mint független, országos szakszervezet nem vált a SZOT tagjává**, de felhatalmazást kapott arra, hogy alapítóként részt vegyen olyan szakszervezeti konföderáció létrehozásában, amely a szakszervezetek közötti egyenrangúság és egyenjogúság talaján áll, a szolidaritást nem csak deklarálja, hanem a mindennapi gyakorlatban is élteti, a közszolgálat sajátos munkavállalói érdekeit segíti érvényesülni, és döntéseiben a konszenzus elvét képviseli minden jelentős kérdés megválaszolásában.

Vadász János

– 1990 –

KKDSZ – Vadász János – Életélmény

A cím teljesen tudatos: életem legnagyobb szervezeti–mozgalmi élménye a *KKDSZ*, s ezt teljes mértékben Vadász Jánosnak köszönhetem.

Eddig soha nem írtam le, de a *KKDSZ* létrejöttével hat éves javaslatom teljesült 1989-ben. Még 1983-ban, egy ifjúsági parlament keretében követeltem — a jelenlévő szakszervezeti vezetők közt mérsékelt sikert aratva —, hogy hozzuk létre a népművelők önálló szakszervezetét, mert az akkori — az egykori — nagy Közalkalmazottiban csak aprócska részecskeként tudunk érvényesülni. Magam sem értem — talán az ún. rendszerváltás zavarodott útkeresése miatt — miért nem léptem be azonnal abba a szakszervezetbe, melyet én is óhajtottam. Az bizonyos, hogy a valódi elhatározáshoz a *KKDSZ* egyik alapítójával és története legmeghatározóbb személyiségével való személyes megismerkedés volt szükséges, melyre a Magyar Népművelők Egyesülete 1991. évi vándorgyűlésén került sor a Fortuna nevű üdülőhajón. Vadász János akkori előadása teljesen magával ragadott, olyannyira, hogy hazatérve újságcikket is írtam e vándorgyűlésről (Fortuna hajója és a közművelődés címmel jelent meg a Délmagyarország c. napilapban.), s elhatároztam: megalapítom a szegedi népművelők *KKDSZ* Alapszervezetét. Ha nem is azonnal, de egy év múlva megalakult a *KKDSZ* Szeged Városi Művelődési Alapszervezete, mely ma is sikeres közösség. Már ekkor meggyőződhettem arról, hogy a *KKDSZ* teljesen más stílusban működik, mint az eddig általam ismert szervezetek: Itt nem volt hierarchia, Vadász János közvetlen kapcsolatot tartott velem, miképp

valamennyi *KKDSZ* vezetővel, mindenki véleményére igényt tartott, mindenkivel igyekezett szinte baráti kapcsolatot kialakítani, senkit sem korlátozott szervezeti ötleteiben, akcióiban. Valamennyien közvetlenül véleményezhettük többek között az 1997. évi. CXL. törvényt is, melynek elfogadtatása minden idők egyik legnagyobb szakszervezeti győzelme volt, Vadász Jánosnak köszönhetően. Erősen inspirált, önálló lépésekre biztatott engem is. Így lettem egyik alapítója a Szeged Városi KIÉT-nek, így segítettem a Szegedi Vadaspark alapszervezetének megalakulását, s így hoztam létre a *KKDSZ* Városi Szövetségét Szegeden, mely addig nem létezett, megszerveztem a *KKDSZ* ideiglenes Csongrád megyei vezetését, majd 1994-ben magam vállaltam a megyei ügyvivői tisztséget, melyre — immáron megyei elnökként — nemrégiben választottak meg ötödször. A *KKDSZ* meghatározta egész életpályámat és szakmai tartásomat. 1991 ősze előtt akkor 12 éves népművelői pályafutásom folytatásában is bizonytalan voltam; attól kezdve semmiféle más irány nem merült föl bennem komolyan, csak az, amit ezidőtájt már 35 éve csinálok: vezetem a szegedi Bálint Sándor Művelődési Házat. S ami a legfontosabb: akkor fölemeltem a fejem, megtanultam küzdeni önmagam, majd egyre inkább kollégáim igazáért, jogaiért. Mindezek mellett a *KKDSZ*-nek és Vadász Jánosnak köszönhetem, hogy már 39 évesen megkaphattam szakmánk legnagyobb állami kitüntetését: a Bessenyei György-díjat. Említettem már, hogy Vadász János minden *KKDSZ*-tagot közvetlen munkatársának tekintett, 1997-ben hivatalosan is közvetlen munkatársa lehettem, mint a *KKDSZ* Országos Elnökségének tagja.

2002-ben lemondott elnöki tiszteről Vadász János, mert egy óriási feladat végrehajtására vállalkozott: a közszolgálati reform végrehajtására, kormány megbízott államtitkárként. Kapcsolatunk ekkor sem szakadt meg: ezután személyes megbeszélések és levelek formájában igyekezett a *KKDSZ*-nek segítséget nyújtani, én pedig minden erőmmel azon voltam, hogy továbbvigyem, képviseljem, amit tőle tanultam. Néhány reményteljes év után nehéz idők következtek: a közszolgálati reformot késleltetni kezdte, majd le is állította a kormányzat (s ebben, szegyeteljes módon, szakszervezetek is segédkeztek!). Sokan szerették volna, ha 2005-ben visszatér a *KKDSZ* élére Vadász János, azonban nemcsak ez nem sikerült, hanem egy két és fél éves válságba került szakszervezetünk. Ebben az időben sokszor elbizonytalanodtam én is, de a *KKDSZ*-be vetett hitem erősebb volt annál, minthogy feladjam. Sok-sok küzdelem után jutottunk el a 2008. évi rendkívüli kongresszuszig, melyen csaknem teljesen új országos elnökséget választottunk. (Közben — 2007–2009 között — egy rendkívül humánus szervezetben, a Senior Foglalkoztatási Szövetségben dolgozhattam újra együtt Vadász Jánossal; sajnálatos, hogy számos sikeres akciója ellenére nem kapott kellő és tartós kormányzati támogatást e szervezet.) 2009-ben teljesen megújult a *KKDSZ* Elnöksége, az új elnök Földiák András lett, kivel ekkor már szinte baráti kapcsolatban voltam; mint az Országos Elnökség egyik olyan tagja, aki még együtt dolgozott Vadász Jánossal.

15

A KKDSZ alapítói

Jelenléti-ív
az 1988. október 26-1 közgyűjteményi szb. titkari értekezletről

Munkahely / alapszervezet /	Aláírás
Szász László Magyar Országos Levéltár	Vadász János
Rp. XXI. sz. N. sz. Központ	Vadász János
Ors. Művelődési Központ	Szék Endre
Bp. Fővárosi Levéltár	Dr. Pucsi Beatrix Gyula
Új Magyar Központi Levéltár	Réfi Ödön Gyula
Bartók Központ	Sándor János János
Központi Múzeum Igazg.	Szűcs János
Magy. Képz. és Nevelési Központ	S. Nagy István
Ors. Képzési Központ	Juhász Katalin
Magyar Munkásmozg. Központ	Dr. Bányai Péter
Népi Művelődési Központ	Horváth György
Szépírók Múzeuma	Benedek Elek
Központi Múzeum	Szék Endre
Magyar Központj. Központ	Szék Endre
" " " "	Szék Endre
Termékek Múzeuma	Szék Endre
Fővárosi Képzési Központ	Szék Endre
XV. sz. Művelődési Központ	Szék Endre
All. Görög Központ	Szék Endre
Petőfi Múzeum	Szék Endre
Magyar Nemzeti Múzeum	Szék Endre

Rádai József MTA Kvt
Pétervári Sándor MTA Levéltár
Károlyi Pál OMKK
Károlyi Pál Munkásmozg. Központ
Bajcsy Zoltán Munkásmozg. Központ
Dolmányi János MTA Kvt
Szigetvári Dezso OMKK
László Erzsébet Petőfi Központ
Gyöngyösi András Szépirodalmi Múzeum
Ady Endre Munkásmozg. Központ

Barátságunk töretlen, gyakorta váltunk leveleket, gyakorta kapok tőle újabb és újabb muníciót a KKDSZ aktuális ügyeihez. S bizony, nagy szükségünk van tanácsaira, minden régi KKDSZ-es bölcsességére, mert ma, a 25. évforduló napjaiban a puszta fennmaradásért is állandó küzdelmet kell folytatnunk. Minden korábbinál fontosabb lenne a KKDSZ-t alkotó szakmák, valamennyi közgyűjteményi és közművelődési kolléga véd- és dacszövetsége, mert „a fejsze immáron a gyökerekre vettett”, elsorvasztás, beolvasztás, tönkretétel fenyegeti ágazataink összes értékét, intézményeinket, szakmák, intézménytípusok tűnhetnek el, s naponta igyekeznek már így is megalázott, elszegényített kollégáink gerincét megtörni. Esélyünk csak akkor van a megmaradásra, ha nem feledjük 25 küzdelmes évünket, nem feledjük, amit Vadász Jánostól tanulhattunk. Szeretném remélni: nemcsak én érzem meghatározó élet-élménynek a KKDSZ-t — ez az érzés számomra mindhalál-ig tart; köszönöm ezt valamennyi KKDSZ-tagtársamnak.

Végezetül Ady véresen aktuális verssoraival üzenék a jubileumi kiadvány olvasóinak:

(...)
*”Őrzők, vigyázzatok a strázsán,
 Az Élet él és élni akar,
 Nem azért adott annyi szépet,
 Hogy átvádoljanak most rajta
 Véres s ostoba feneségek.
 Oly szomorú embernek lenni
 S szörnyűek az állat-hős igék
 S a csillag-szóró éjszakák
 Ma sem engedik feledtetni
 Az ember Szépbe-szótt hitét
 S akik még vagytok, őrzön, árván,
 Őrzők: vigyázzatok a strázsán.”*

Kiss Ernő

A KKDSZ Csongrád megyei elnöke | A KKDSZ Országos Elnöksége tagja
Az Országos Közművelődési Tagozat vezetője

Beszámoló

Beszámoló – a KKDSZ 2009 és 2014 közötti munkájáról

A KKDSZ 2009 és 2014 között visszaállította az előző időszakban megingott stabilitását és megújulva szolgálta a szakszervezet tagjainak, a közgyűjteményi és közművelődési szakmák egészének, valamint intézményeiknek az érdekvédelmét. Az eredmények ellenére – magyarországi szakszervezetek döntő többségéhez hasonlóan – tagságának létszáma csökkent, és emiatt gazdasági helyzete is gyengült.

Szervezetileg, testületileg stabil, kiegyensúlyozott működés

A korábbi ciklusban lemondott az elnökség, valamint több sikertelenül összehívott kongresszus akadályozta a KKDSZ rendeltetésének megfelelő tevékenységét. Az elmúlt öt évben a KKDSZ minden testülete rendszeresen és kiegyensúlyozottan működött. Jelentős munkát végzett a KKDSZ Elnöksége, havonta egész napos, sőt egy-egy rendkívüli alkalom beiktatásával látta el feladatait. Kivétel nélkül minden szervezeti, munkavállalói, szakmai érdekvédelmi és ehhez kapcsolódó jogi kérdésben állást foglalt. Az öt év alatt összesen 65 ülést tartott.

Eredményesen működött az Országos Tanács is, mely jelezte a költségvetés nehezedő helyzetét, felelősséggel elemezte a munkavállalók helyi és országos helyzetét, az érdekvédelem lehetséges tenni-valóit. Az ágazat gondjainak áttekintésével hasonló tevékenységet folytatott a négy szakmai tagozat mindegyike. Odafigyeléssel gondozta a nyugdíjasok szakszervezeti kötődéseit a Nyugdíjas Tagozat. A rendezett működést szolgálta, hogy 2010-től folyamatosan készültek és elfogadásra kerültek a belső szabályzatok: a KKDSZ ügyrendje, az elnökség ügyrendje, számviteli, pénzügyi, selejtezési, leltározási, önköltség-számítási és az alapszervezetek gazdálkodását meghatározó szabályzat.

A megyei szintű szakszervezeti tevékenység, valamint a megyei szakmai tagozatok munkája sajnos hullámzóbb, van, ahol egy-egy szakmában nem működik szakmai tagozat, máshol egy-egy munkavállalói vagy/és szakmai fórum szervezésével, SZEK rendezvényhez kapcsolódással, információk közvetítésével fontos szerepet látnak el. A legerőteljesebbek közé tartozik a Hajdú-Bihar megyei könyvtári tagozat, a Csongrád megyei közművelődési és levéltári tagozat, a Tolna megyei múzeumi tagozat. Változó az alapszervezetek élete is, jó közösségi élet és határozott érdekvédelmi fellépés jellemzi a legnagyobb alapszervezetünk, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkáját, ugyanakkor van, ahol csak a legszükségesebb formális egyeztetésekre korlátozódik a szakszervezeti élet.

Szakszervezeti mozgalom

A KKDSZ tagja a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának, és részese a SZEK minden döntésének, tevékenységének,

nemzetközi kapcsolatrendszerének. A KKDSZ a SZEK aktív tagjaként a testületi üléseken, fórumain és demonstrációin jelen volt és hozzájárult annak célirányos működéséhez. Több munkabizottságban vállaltunk szerepet, a KKDSZ Elnöksége delegálta a SZEK Pénzügyi Ellenőrzési Bizottságának egy tagját. Részesei vagyunk a kormánnyal folytatott munkaügyi érdekvédelmi egyeztetéseknek, az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) és a Közalkalmazottak Országos Munkaügyi Tanácsa (KOMT) munkájának. A KKDSZ a SZEK minden tagszervezetével együtt támogatta és részese volt annak az integrációs folyamatnak, melynek keretében az MSZOSZ, az Autonóm Szakszervezeti Szövetség és a SZEK 2013. december 6-án létrehozta a Magyar Szakszervezeti Szövetséget, mint új konföderációt azzal a határozott céllal, hogy ennek bírósági bejegyzése után, 2014 folyamán a három mai konföderáció beolvad az új szakszervezeti szövetségbe. A KKDSZ tagja volt az előző kormány idején a szakszervezeti konföderációk által alakított Egységes Közszolgálati Sztrájkbizottságnak, mely több megmozdulásával és jelentős demonstrációjával elérte, hogy 2010 első hónapjaiban 2 × 49.000 forint bérkifizetésben részesültek a közszolgálati dolgozók. 2013 folyamán alakította meg 28 közszolgálati szakszervezet a Közszolgálati Szakszervezetek Demonstrációs és Sztrájkbizottságát (KÖZDEMOSZ). A KKDSZ nem csak tagja a KÖZDEMOSZ-nak, hanem részt vesz követeléseinek megfogalmazásában, akcióiban, az egyik legjelentősebb demonstrációjának pedig kezdeményezője és szervezője volt. 2014. február

21-én a Közpanasz nap 8 órás folyamatos szónoklatában a 28 szakszervezet képviselői a kormány négy évének munkaügyi intézkedéseit értékelték, határozottan és ismételt hangot adva a közszolgálat 20 %-os bérkövetelésének is. Az egyedülálló szónoklat-sorozat megszerkesztett elektronikus kiadása fontos szakszervezeti kordokumentumként marad fenn.

Szakmai érdekvédelem

A szakmai érdekvédelem összetett szakszervezeti feladat. Országos szinten a legfontosabb eleme az országgyűlés kulturális és sajtóbizottságával, valamint az ágazati minisztériummal való folyamatos érdekegyeztetés, amely magában foglalja az éves költségvetési tervek, valamint a jogszabály-tervezetek – megkülönböztetett figyelmet követelő – véleményezését is. A KKDSZ mindvégig és igen határozottan vett részt a kultúráért felelős minisztériumok (OKM, NEFMI, EMMI) által működtetett Kulturális Ágazati Érdekegyeztető Tanács (KÁÉT) munkájában. Az öt év alatt az MSZP által vezetett kormányban egy kulturális államtitkárral, majd a Fidesz vezetésű kormányban három kulturális államtitkárral álltunk kapcsolatban. Mind a négy államtitkár idején működött a KÁÉT, egy alkalommal Szócs Géza államtitkársága idején is, bár ebben az időszakban volt a leginkább formális és esetleges az érdekegyeztetés. A közgyűjteményi és közművelődési szakterületek minisztériumi kezelése ebben az időszakban különösen gyenge volt. Ezért tett fel igen erőteljes kérdéseket a KKDSZ elnöke a Népszabadság 2011. október 4-én közölt nyílt

levelében a Nemzeti Erőforrás miniszterének, Réthelyi Miklósnak: *„Miért nem kéri számon az államtitkárát, hogy képtelen egyéni fantazmagóriák eregetésén túl mégis mit csinált másfél év alatt?” Többek véleménye szerint ez a publikáció is hozzájárult az államtitkár, és később a miniszter személyének a változásához, a kulturális politika szerény mértékű javulásához.*

A KÁÉT ülések, a személyes találkozók, a jogszabály- és költségvetés-tervezet véleményezések hosszú sorában több olyan fellépés volt, amely nem vezetett eredményre, azaz a javasolt változást nem fogadták el a kulturális politika illetékes képviselői. Sajnos az elmúlt időszakban a kormány minden területen mereven a saját álláspontját képviselte, és alig volt lehetőség a munkavállalói, vagy a szakmai érvek érvényesítésére. Ennek ellenére a KKDSZ-nek döntően fontos kérdésekben hatékonyan sikerült szolgálnia a közgyűjtemények és a közművelődés érdekeit. Még az előző kormány idején fordultunk az akkori oktatási és kulturális miniszterhez a közgyűjteményi és közművelődési normatív hozzájárulás önálló költségvetési soron való tervezésének megszüntetésének megakadályozása érdekében. A KKDSZ tiltakozást a leghatározottabban támogatták az akkor ellenzékben lévő Fideszes politikusok, személy szerint azok is, akik két évvel később visszaállították az önálló soron mindmáig meglévő, az intézményeink önkormányzati támogatásának meghatározóan fontos alapját képező normatívát.”

20

A megyei közgyűjteményi és közművelődési intézmények 2012. január 1-től a megyei kormányhivatalok intézményfenntartó központjaihoz, majd 2013-tól a megyei könyvtárak és múzeumok a megyeszékhely városokhoz, a megyei levéltárak és művelődési

központok országos szakmai intézmények fenntartásába kerültek. A KKDSZ az intézkedéseket megelőzően is és a központilag vezetelt változtatások folyamatában is hangot adott az átszervezések lehetséges veszélyeinek, ennek szerepe volt a lehetséges veszteségek csökkentésében.

Törvénymódosítások során is számos esetben bekerült a végleges jogszabályba a KKDSZ javaslata. Így például a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 2013. novemberi módosítása során a nyilvános könyvtár alapkövetelményei közé visszakerült a „könyvtári szakembert alkalmaz” követelmény. Más esetben pedig éppen nem maradt meg az intézményi érdekeket sértő tervezett kitétel, mint például az említett kulturális törvényben a közművelődési feladatellátás intézményi kereteit teljesen parttalaná tevő eredeti terv.

A szakmai érdekvédelem a jogszabály-alkotási és költségvetési tárgyalásokon túl számos további elemet tartalmaz, így szabálytalan igazgatói pályázatok kiírása, elbírálása, vagy éppen nem kiírása elleni fellépés, intézmények indokolatlan összevonása vagy megszüntetése, létszámcsökkentés elleni fellépés, intézkedés a szakmaiság olyan sértése ellen, mint a szakemberek helyettesítése közmunkásokkal. Az öt év alatt öt alkalommal fordultunk az illetékes kormányhivatalhoz szabálytalan intézkedés tárgyában eljárást kérve. Sokszor helyi szinten sem partnerek a megyei, fővárosi és városi önkormányzatok. Ennek ellenére a megfelelő vezető kiválasztásában, vagy éppen a nem megfelelő vezető leváltásában, költségvetési kérdésekben, átszervezések megfelelő lebonyolításában

is sikerült eredményeket elérni. A főváros közgyűjteményeinek és közművelődési intézményeinek ez évi, az előző évekhez képest elfogadhatónak mondható költségvetési támogatásához hozzájárultak az előző évek érdekegyeztető tárgyalásai. Kiskunhalason a szakszervezeti fellépés eredménye, hogy nem történt meg a városi könyvtár és a múzeum összevonása.

Munkavállalói érdekvédelem

A munkavállalói érdekvédelem szintén sokrétű szakszervezeti munkát igényel. Ennek szakszervezeti tagokat érintő legfontosabb eleme a jogsegélyszolgálat, és a jogszabályok betartását segítő munkahelyi érdekvédelmi fellépés. A KKDSZ hatékony jogsegélyt biztosított a tagjainak az öt éves ciklus során mindvégig, a legutóbbi egy évben azonban jogi szolgáltatásunk színvonala és hatékonysága a korábbinál is magasabb szintre emelkedett. A KKDSZ részvétele tagjainak munkavállalói és személyiségi védelmében a tanácsadástól, a munkáltató felé történő fellépésen át jogszabály-értelmezési szakvélemény megkéréséig sokféle tevékenységet felölel. Több egyéni érdeksérelem tárgyában került sor bíróság előtti peres eljárás kezdeményezésére. Különböző jogászai segítségre évente mintegy hetven esetben került sor, ám egy eset legtöbbször nem egy intézkedést, hanem intézkedés-sorozatot igényelt. Az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) és a Közalkalmazottak Országos Munkaügyi Tanácsa (KOMT) keretében a közszféra munkavállalóit érintő minden intézkedés, munkaügyi változás, bérpolitikai kérdés áttekintésre került.

A közszféra általános helyzete nem javult ez idő alatt, ennek ellenére néhány igen fontos eredményt ért el az OKÉT. 2011-ben sikerült megakadályozni, hogy a személyi jövedelemadó változások nettó kereset-veszteséget okozzanak az alacsony keresetű dolgozóknak. A kormány eredeti terve szerint ennek kompenzációját a munkaadók biztosították volna, de nem biztos, hogy ennek mindenütt lett volna fedezete. A központi forrásból fedezendő kompenzáció érdekében két alkalommal is tüntetésre került sor, végül a szakszervezeti javaslat valósult meg. Ennek következtében született meg 2011-ben, 2012-ben és 2013-ban az OKÉT költségvetési intézményekben dolgozó munkavállalók bérkompensációjának teljesülését szolgáló ajánlása. Az OKÉT másik kiemelkedő eredménye is a munkavállalói helyzet további romlásának megakadályozása volt. Sikerült elérni, hogy a kormánynak a közszférára vonatkozó, tervezett 8-10 %-os normatív létszámcsökkentésére nem került sor. Ennek ellenére történtek csökkentések, ennek aránya azonban a mi szakterületeinken nem érte el ezt az arányt. A kormány a fentiekben túl elfogadott jogszabályi ellentmondások feloldására vonatkozó szakszervezeti javaslatokat, de nem a valódi előrelépést kezdeményező, nem a lényegi előterjesztéseket. Így nem kaptunk érdemi választ az átfogó közszolgálati bérrendezés többszöri kezdeményezésére sem. A KKDSZ részvétele alapvető fontosságú e tanácsokban, azért hogy a Gazdasági Minisztérium munkaügyért felelős vezetői tájékoztatást kapjanak a szakterület problémáiról és a bérkövetelésekről.

21

A munkavállalói érdekvédelem legfontosabb feladata a közgyűjteményi és közművelődési dolgozók méltatlanul és igazságtalanul rossz jövedelmi viszonyainak javítása. A *KKDSZ* 2013 júniusától az érdekegyeztetés keretében és más eszközöket is felhasználva, a korábbiaknál céltudatosabban lépett fel a szakterületen dolgozók béremelése érdekében. Az Emberi Erőforrás Minisztériuma nem hátrította el a követeléseket, bértábla javaslatot kért, amit a *KKDSZ* el is készített. 2014. januárig látszott arra esély, hogy a közgyűjteményi és közművelődési területen sor kerül bér-intézkedésre. Sajnos január folyamán nyilvánvalóvá vált, hogy ebben a kormányzati ciklusban már nem javulnak a szakterületen dolgozók bérei. A kultúra napja alkalmából a *KKDSZ* elnökének a Népszabadságban megjelent nyílt levele szót emelt azért, hogy az ünnep emelkedettsége ne fedje el a bajokat, amelyek sorából kiemelkedik az a tény, hogy sokan közgyűjteményi vagy közművelődési szakemberként, a nyugdíj előtt állva is csak a garantált bérminimumot, azaz idén bruttó havi 118.000 forintot keresnek. Az elmúlt években bebizonyosodott mind országos, mind települési szinten, hogy csak a szakszervezet meri megfogalmazni a dolgozókat, az egyes intézményeket és a szakterületeink egészét érintő problémákat, így a bérhelyzet tarthatatlan és elfogadhatatlan voltát és a bérköveteléseket is. A nehezebbé vált munkaügyi viszonyok között mindenkinek meg kell fontolnia a megnyilvánulásait. A szakszervezet azonban független, jogilag is gazdaságilag is önálló és ez lényegesen felértékelte a *KKDSZ* szerepét. A helyi munkavállalói érdekvédelem legfontosabb szakszervezeti

eszköze a kollektív szerződés. A *KKDSZ* alapszervezeteinek többsége megkezdte a tárgyalásokat az új Munkatörvénykönyvnek megfelelő változtatásokról. A munkaadók fenntartásai, újabb és újabb szempontjai miatt sajnos sok intézményben még nem történt meg az elfogadott KSZ aláírása. A *KKDSZ* minta szerződés szerkesztésével és jogi segítséggel igyekszik a folyamatot előre lendíteni. Az alapvetően kedvezőtlen munkavállalói helyzet ellenére vannak alapszervezetek, melyeknek sikerült a kollektív szerződésben foglalnak következtében, vagy attól függetlenül, cafetéria juttatást, vagy egyéb kedvezményt elérnie.

Demonstrációk

Mind a munkavállalói, mind a szakmai érdekvédelem egyik erősebb nyomásgyakorló eszköze a demonstráció. A *KKDSZ* az öt év alatt, a legutóbbi Közzolgálati Panasznappal együtt tizennégy alkalommal élt ezzel az eszközzel. A kormány munkaügyi politikájában való súlyos csatlódás a választást követő évben érte el a tetőpontját, ennek megfelelően a demonstrációs hajlandóság is ekkor volt a legerősebb. 2011-ben összesen hat alkalommal vettünk részt demonstráción, ebből két alkalommal nemzetközi rendezvényen:

- *április 9-én Budapesten, az Andrássy úton az európai szakszervezeti szövetség, az ETUC és a magyar szakszervezeti konföderációk által szervezett, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó euro-demonstráción,*
- *június 16-án a „Dudálj velünk” akciónapon,*
- *szeptember 12-én, az Országgyűlés őszi ülés-szakának első napján felálló élőláncban,*

- *2011. szeptember 17-én, Wroclaw-ban, Lengyelországban az európai szakszervezeti szövetség, az ETUC, a lengyel Solidarnosc és OPZZ meghívásának eleget téve a nagyszabású európai demonstráción,*
- *a szeptember 29-vel kezdődő D-day-en,*
- *december 3-án a Kossuth tértől a Széchenyi térig vonuló „Kockán – az életed” című, a SZEJ által kezdeményezett demonstráción;*

Korszerű megjelenés, logó

Új, korszerű, a négy szakmára utaló jelet is hordozó, jól beazonosítható *KKDSZ* logó készült. Ennek alapján a *KKDSZ* megjelenése egészében megújult. Kevés szakszervezet, vagy szakmai szervezet rendelkezik a mai igényeknek ilyen kiválóan megfelelő arculattal.

Honlap, információk szolgáltatások, érdek és érték

Két alkalommal újult meg rendszerében is és profiljában is a *KKDSZ* honlapja, ma a saját arculatunkat kiválóan kifejező, korszerűnek és igényesnek mondható honlap várja a látogatót. A *www.kkdsz.hu* oldal tartalmilag naprakészen közli az általános munkaügyi és szakszervezeti információkat, a *KKDSZ* közleményeket, mind a négy szakma érdekvédelmi szempontból fontos híreit, eseményeit. A ciklus elején valamivel kevesebb, a második felében évente mintegy 150 közlemény jelent meg a honlapon. Emellett működik a *KKDSZ* Kulturális szakszervezet című facebook oldalunk is, amin keresztül nemcsak a szakszervezeti

tagjainkhoz, hanem számos érdeklődőhöz jutnak el híreink. Két alkalommal jelent meg az Érdek és Érték című lap, szerepe elsősorban nem a hírközlés, hiszen az már elektronikus úton történik. Fontos dokumentumok, állásfoglalások és vélemények közlése a célunk, valamint a tagjainkon túl a partnereink tájékoztatása tevékenységünkről. Sokrétűen tagolt e-mail címlista épült ki, melyen a *KKDSZ* tisztségviselőivel tudunk kapcsolatot tartani, az érintetteket értesíteni területileg, vagy szakmailag, vagy testületi tagság szerint, ezen túl a teljes körű e-mail listán minden *KKDSZ* tag számára lehetővé vált az információküldés. (Ez utóbbi lehetőséggel csak indokolt esetekben élünk, azonban így is számos fontos hír jutott el a tagsághoz.)

Nyilvánosság

Szakmai és munkavállalói helyzetünk és szándékaink társadalmi megismertetésének is, de a szakszervezeti célok elérésének is nélkülözhetetlen eszköze a médiában való jelenlét. A *KKDSZ* lényegesen nagyobb dolgozói létszámmal rendelkező szakágazatok szakszervezeteinél erősebben volt jelen az írott és az elektronikus sajtóban. Megszámlálhatatlan, hogy egy-egy közleményünket hány hírportál, rádiócsatorna és újság tette közzé, minden bizonnyal több száz megjelenésünk volt az öt év alatt. Ebből a legerőteljesebben az ATV

beszélgetős és hírműsoraiban, a Klubrádióban, a Népszabadságban, a Népszavában voltunk jelen, de ezen kívül az Inforádió, a Katolikus Rádió, számos online hírportál, megyei lapok vagy olyan szakmai információs fórum, mint például a KIT (Könyvtár Információ Társadalom) hírlevél, a HR portál is közölte híreinket, cikkeinket.

Rétegrédek képviselete

A Nyugdíjas Tagozat folyamatos munkája mellett erősítette a nyugdíjasokkal való kapcsolatot a Nyugdíjas Klub programjainak beindítása. A klub 2011 novemberében tartotta első foglalkozását, azóta 16 sikeres rendezvényt tartott. A *KKDSZ* részt vesz a Nyugdíjasok Országos Képviseletének (NYOK-nak) a munkájában, és ezen keresztül az idősek élethelyzetét, javítását szolgáló országos érdekképviseleti munkában. A *KKDSZ*-nek saját ifjúsági tagozata nincs, de részt vesz a SZEF ifjúsági tagozatának, a SZEFIT-nek a munkájában. A SZEFIT egyik alelnöke a *KKDSZ* tagja. A SZEFIT több rendezvényén és képzésén részt vettek fiatal *KKDSZ* tagok. A *KKDSZ* képviselteti magát az Magyar Szakszervezeti Szövetség (MSZSZ) alakuló közös ifjúsági tagozatának létrehozásában, valamint a szintén kialakulóban lévő Nőtagozatban is.

A *KKDSZ* székhelye

Jól megközelíthető, a *KKDSZ* igényeit kiválóan kielégítő ingatlant sikerült vásárolnunk és azt a szakszervezeti céloknak mindenben megfelelően felújítanunk. Az elmúlt négy és fél év alatt az Akadémia u. 11. szám alatt lévő, saját tulajdonú iroda és

tanácsterem valóban a *KKDSZ* tagság közösségi központjává vált, és minden szempontból jól szolgálja az érdekvédelmi tevékenységünket. Emellett az ingatlan jelentős vagyont is képez. Az épületen 2013-ban megkezdődött külső tatarozás, valamint a kormányzati negyed felújítása következtében a tulajdon értéke emelkedett.

Az iroda

A kezdeti személyi változások után a szűk létszámú iroda nagy figyelemmel szolgálja a *KKDSZ* szervezetének, testületeinek és tagjainak igényét. Valamennyi, a szakszervezetekkel, vagy a munka világával kapcsolatos információ ide fut be, illetve innen megy ki, akár arról van szó, hogy kívülről jövő adatokat osztunk meg a titkárainkkal, tagjainkkal, akár arról, hogy a tagoktól, alapszervezetektől kapunk az ő munkahelyeiket érintő tájékoztatást. Az iroda másfél éve elindította és rendszeresen küldi az elektronikus Hírlevelet is, melyben minden tagunkat röviden tájékoztatjuk a legfontosabbokról. Az irodában történik a weboldal szerkesztése, feltöltése, frissítése is. A székhelyünk nem csak információ áramlás fő központja, hanem itt, és ide szervezzük majdnem minden rendezvényünket, itt zajlik az oktatás is, akár a *KKDSZ*, akár az alapítvány által működtetett képzésről van szó. A munkajogi kérdéseket szintén az iroda továbbítja, és előre megbeszélte időpontban itt lehet a *KKDSZ* jogászával személyesen konzultálni.

Az adminisztratív tennivalók sokaságából kiemelkedik a tagnyilvántartás rendbetétele. A nyilvántartás korszerűvé, pontosná és a tagság számára is áttekinthetővé vált. A gazdasági feladatok ellátása kiegyensúlyozott, szakszerű. Lényeges lépés tettünk azzal, hogy

a *KKDSZ* gazdálkodását szabályoztuk, mivel a szakszervezet egyetlen jogi személy, így a könyvelésének, valamint a beszámolójának pontosan tartalmaznia kell az alapszervezetek gazdálkodását is. Így teljes egészében áttekinthető és ellenőrizhető gazdálkodási rendszert hoztunk létre.

Kedvezmények, MAKASZ, szakmai napok

A MAKASZ jelentősen bővítette a kedvezménykínálatát (teljes kínálat megtekinthető a www.makasz.hu oldalon, amely csak bejelentkezés után látható). A *KKDSZ* bekapcsolódott az E-point üdülési szolgáltatási rendszerbe, bővítve ezzel a szakszervezeti tagsággal járó kedvezmények körét, erre azonban nem volt igény, ahogyan a társszervezetek által felajánlott – és az iroda által közzétett – üdülési lehetőségek iránt is csekély érdeklődés mutatkozott. Szintén csak a *KKDSZ* tagok élvezhetik a KELLO-nál a 25%-os könyvvásárlási kedvezményt, melyre 2011 novemberben kötöttünk megállapodást. Szakmai napokon a *KKDSZ* tagok is látogathatják térítésmentesen egy-egy múzeum kiállítását, továbbá egyes könyvtárak is elfogadják a *KKDSZ* igazolványt. Többször lehetőséget adtunk kedvezményes cirkusz és strand látogatásokra is.

Rendezvények, országos értekezletek, kutatók éjszakája

A *KKDSZ* minden évben megrendezte Országos Értekezletét. A 2012. augusztus 30-án, a *KKDSZ* Közhasznú Alapítvánnyal

közösen szervezett találkozó vendége L. Simon László kulturális államtitkár volt, aki ismertette az új közgyűjteményi terveket, a 2013 szeptemberi értekezleten pedig Halász János kulturális államtitkár tartott tájékoztatást. Sor került közös múzeumlátogatásra, filmvetítésre, más szervezettel közösen szervezett költészet napi műsorra, szociológiai fórumra, tagjainkat is több alkalommal meghívtuk a nyugdíjas klub rangos előadásaira. Szerény eszközökkel, de igyekezett a *KKDSZ* a közösségi életre, találkozásokra is lehetőséget adni, sajnálatos, hogy ezeken a programokon csak a fővárosiak, vagy a Budapest környéki tagjaink tudtak részt venni.

KKDSZ akadémia

1997. óta működik és komoly szakmai rangot szerzett a *KKDSZ* Szakképzési Akadémia, amelynek legfontosabb tevékenysége az OKJ. felsőfokú képesítést nyújtó kulturális menedzser tanfolyam. A jelenlegi tanfolyamra 18 hallgató jár. Az Akadémia az ország egyik legszínvonalasabb, gyakorlati szempontú közművelődési képzése, igen népszerű a hallgatók körében és a szakszervezet rangját, ismertségét is erősíti. 2013-ban indult a 90 órás akkreditált közművelődési vezetőképző, melynek célja, hogy a közművelődési területen dolgozó hallgatók vezetési-szervezési, pénzügyi-gazdasági ismereteket sajátítsanak el. A *KKDSZ* emellett támogatója a *KKDSZ* Alapítvány által szervezett, a *KKDSZ* székhelyén tartott közgyűjteményi akkreditált vezetőképzésnek is. Így jelenleg a hét három napján három különböző képzés folyik a székhelyünkön.

KKDSZ közhasznú alapítvány

A *KKDSZ* Közhasznú Alapítvány önálló jogi személy. Az alapítvány évek óta inaktív állapotban volt, a *KKDSZ* Elnökségének is szerepe van újjászervezésében és újraindításában. Rendezni kellett az alapítvány elmaradt beszámolóit, újjá kellett szervezni az alapítvány testületeit. Az alapítvány tevékenysége kibővült. Elindult és immár ötödik kurzusában is sikerrel folytatódik „A korszerű menedzsment ismérvei és eszközrendszere a közgyűjteményekben” című akkreditált 120 órás vezetőképzés. Az alapítvány szorosan együttműködik a *KKDSZ*-szel, számos közös rendezvényre került sor. Az alapítvánnyal közös szervezésben tartottunk több országos értekezletet.

Szakmai kitüntetési bizottságok

Minden szakma fontos érdeke, hogy a legkiválóbb képviselőinek érdemei elismerésre kerüljenek, ezért célunk, hogy éljünk a kitüntetési lehetőségekkel, hogy részt vegyünk a döntések előkészítésében. Törekvéseinknek megfelelően 2010 óta minden szakmai díj kitüntetési bizottságának tagja a *KKDSZ* elnökségének egy tagja: így jelenleg a Bessenyei György közművelődési díj, a Csokonai Vitéz Mihály amatőr csoport és alkotói díj, a Móra Ferenc múzeumi díj, a Pauler Gyula levéltári díj, a Szinyei József könyvtári díj bizottságoknak. Szakmákhoz nem kötött a kultúra egész területére kiterjedő Bánffy Miklós-díj bizottság, melynek elnöke a *KKDSZ* elnöke.

A bizottságokban való eredményes közreműködés mellett több esetben sikerrel terjesztett elő kollégákat kitüntetésre a *KKDSZ*,

minden esetben a szakmai értékek erősítésében élen járó szakemberek jutottak így elismeréshez. Több alkalommal tettünk javaslatot a minisztériumi kitüntetési rendszer javítására is.

Nemzetközi kapcsolatok

Nemcsak erősödtek, hanem létrejöttek a *KKDSZ* nemzetközi kapcsolatai. Aktív együttműködő tagjai vagyunk a SZEF közvetítésével az Európai Szakszervezeti Szövetségnek (European Trade Union Confederation, ETUC), valamint közvetlen tagsággal az európai közszolgálati szakszervezeti szövetségnek, az EPSU-nak (European Federation of Public Service Unions). Ennek keretében Brüsszelben, Madridban, a németországi Hattingenben, 3 alkalommal Pozsonyban, Belgrádban, Banja Lukán, Athénban, Stockholm mellett Akelsberg-ban, Máltán, Firenzében, Ljubljánában képviselték a *KKDSZ* tagjai, illetve az Iroda dolgozói a *KKDSZ*-t. Egy szakszervezeti tagunk európai ifjúsági szakszervezeti tevékenységre felkészítő 3x3 napos tréningen vett részt három különböző európai városban. A *KKDSZ* 2010. évi országos értekezletén tájékoztatót tartott az EPSU képviselője is. A csehországi Uherské Hradistében először került sor három közép-európai szakszervezet közgyűjteményi és közművelődési konferenciájára. 2011. június 6-7-én a vendéglátó cseh szakszervezet rendezte meg az EPSU közép-európai szakmai regionális konferenciáját. A találkozáson a *KKDSZ* elnökségének hét tagja vett részt. Mindezek során hasznos tapasztalatokat szereztünk, mely a *KKDSZ* megjelenésére, egy-egy klipre is hatással volt, emellett tájékoztatást adtunk a hazai munkavállalói helyzetről és

problémákról a külföldi szakszervezetek képviselőinek. Jelentős, az EPSU Közép-Európai regionális tanácskozáására kerül sor 2014 szeptember 8–9-én Budapesten, az EPSU szervezésében és finanszírozásában, a *KKDSZ* előkészítésében és közreműködésével.

Szociális segély

Szociális és beiskolázási segélyekre minden évben 4 millió forintnál többet juttattunk tagjainknak, a legtöbbet 2010-ben, amikor 5,6 millió forintot fordítottunk erre a célra. Összesen az öt év alatt a segélyek összege 23.754.000 forint volt. Tagjaink – a 21. életévüket be nem töltött, tanulói jogviszonyban álló gyermekeik után – gyermekenként 3000 forint beiskolázási segélyt kapnak minden év szeptemberében. Így évente több mint ezer gyermek számára jut el több mint hárommillió forint. A szociális segélyek a beérkezett kérvények alapján szintén tág körnek jelentenek szerény segítséget.

Gazdaságos működés, taglétszám

A *KKDSZ* már 2009-ben a megelőzőnél havonta mintegy 1,2 millió forinttal kevesebbet költött. Elsősorban az elnök és a gazdasági vezető lényegesen alacsonyabb bére, a saját tulajdonú székhely miatt a korábbi magas irodabérleti díj megszűnte, a szakszervezeti fenntartású személygépkocsi eladása, valamint az irodai dolgozók számának csökkentése miatt. Ez évi mintegy 15 millió forinttal kevesebb kiadást jelent. Ez azonban nem fedezte a tagdíj értékének gyengülését, és a taglétszám csökkenéséből adódó bevételkiesést. Az előző időszakban több ezer fővel csökkent a *KKDSZ* tagjainak

a száma, ezzel szemben 2009-től 2012 közepéig sikerült megőrizni a 3000 fő fölötti taglétszámot. Sajnálatos módon ekkor ismételt csökkenés kezdődött. Szerepet játszott ebben az országos intézmények 2011 végén bekövetkezett 20 %-os létszámcsökkentése, valamint a nyugdíjazások, különösen a nők negyven éves munkaviszony utáni nyugdíjba vonulása. A mai rendkívül alacsony fizetés mellett ez az – adómentességet élvező – szerény összeg is hiányzik sok dolgozónak. Jelenleg 2380 fő a *KKDSZ* taglétszáma. Ez számos szempontból rendkívül kedvezőtlen és sajnálatos. Minden egyes elvesztett munkavállalót személyesen is sajnálunk, ez mind helyben, mind országosan lényegesen gyengíti a szakszervezet érdekérvényesítési erejét. Az anyagi gondokhoz az is hozzájárul, hogy a bérek inflálódása miatt az egy százalék is kevesebbet ér. Ebből a szempontból is hiányzik a 13. havi fizetés, a jutalmak elmaradása. A jelen gondok kirajzolják a *KKDSZ* jövő időszakának két legfontosabb feladatát, ez a béremelés kiharcolása és a taglétszám növelése. Ezt a két tennivalót az érdekvédelem ellátása is megköveteli és a legfontosabb tartalmi célokat alkotják, de emellett ez a szervezet gazdasági szempontjából is elkerülhetetlen. A béremelésért való közös harc során, és ennek eredményeképpen elérhető taglétszám emelkedésnek hosszú távra stabilizálni kell a *KKDSZ* gazdasági helyzetét és ezáltal a működését is. *Budapest, 2014. április 8.*

A 2014. április 1-i elnökségi ülésen megtárgyaltak alapján:

Földiák András
elnök

Program 2014–19

A Közgyűteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezetének az elnökség által javasolt PROGRAMJA 2014-től 2019-ig

A KKDSZ öt évvel ezelőtt elfogadott programja, az ebben megjelölt feladatok továbbra is érvényesek, a munkát eddig is meghatározó célok irányába kell továbbra is haladnunk. A KKDSZ a teljes magyar közgyűteményi és közművelődési rendszert átfogó érdek- és értékvédelmi szervezet, mely ennek megfelelően sokoldalú tevékenységet lát el. A KKDSZ feladata a kultúra társadalmi jelenlétének erősítése, ezen belül annak elősegítése, hogy a közgyűtemények és a közművelődési intézmények megfelelő körülmények között, magas szinten szolgálják céljait. A jogszabályok ne adjanak módot a szakmai kérdésekbe való önkényes beavatkozásra, ellenben biztosítsák a szakmai értékek védelmét, nyissanak teret a szakmai fejlesztések befolyásolás-mentes megvalósulására. A KKDSZ a rendelkezésekre álló eszközökkel hozzájárul ahhoz, hogy a kormány és a települési önkormányzatok a költségvetésben teremtsék meg az intézmények működésének és a szakemberek munkájának a megfelelő gazdasági fedezetét, valamint pályázati és egyéb források biztosításával tegyék lehetővé a minőségi fejlődést. Törekedni kell arra, hogy a megyei, fővárosi

feladatot ellátó könyvtárak és múzeumok fenntartásában a jelenleginél nagyobb részt vállaljon a központi költségvetés, és ehhez érdemben járuljon hozzá a megyeszékhely város, az országos szerepkörű közgyűteményi intézményeknek jó gazdája legyen a kultúráért felelős minisztérium, a nemzeti levéltár, illetve a nemzeti közművelődési intézmények számára biztosítsa az országos és megyei feladatellátást magas szinten lehetővé tévő feltételeket. A KKDSZ elősegíti az e szakterületeken dolgozók életminőségének javítását, ennek keretében a dolgozók munkahelyeinek megőrzését, jövedelmük megfelelő szintre emelését, szakmai fejlődésük feltételeinek biztosítását. Ezért a szakmai normákon alapuló, kiszámítható, stabil közgyűteményi és közművelődési tevékenységi rendszeren belül a dolgozók foglalkoztatásának, szükség szerint újra foglalkoztatásának biztosítását szolgáljuk, a kisebbségi, nemi, életkori, vallási vagy politikai indíttatású diszkrimináció teljes megszüntetéséért lépünk fel. A jogi és gazdasági környezet kialakításán túl a szakmai feltételeknek megfelelő működés megvédéséért dolgozik a szakszervezet, így az indokolatlan összevonások, privatizálások, át- és kiszervezések megakadályozásáért, a vezetői pályázatok szakszerű és jogszerű elbírálásáért, a munkavállalói előmeneteli rendszer fenntartásáért. A KKDSZ elnöksége és tisztviselői elősegítik, hogy minden tekintetben jogszerű működés valósuljon meg a szakmák valamennyi intézményében és gazdasági vállalkozásában. A szakszervezet törekszik a rendezett munkaügyi és szakmai viszonyok kialakítására és fenntartására, ennek keretében a törvények által adott lehetőségeket maximálisan kihasználó Kollektív Szerződések

megkötésére, kedvezmények elérésére, a szakmai érdemek elismerésére, a képzési és továbbképzési lehetőségek biztosítására. Elő kell segíteni és meg kell szervezni a közintézményi szférából át- és kiszervezett közgyűteményi és közművelődési intézményekben, szervezetekben (nonprofit gazdasági társaságok, egyesületi intézmények) dolgozó kollégáink érdekeinek védelmét, az érintett országos szakmai tagozatokban külön munkacsoportokat, a tagozatok közreműködésével országos konferenciát szervezve e munka előbbre vitele érdekében és e területen is kialakítva a KKDSZ stratégiáját. Mindezek érdekében a KKDSZ állandó együttműködést, ha szükséges napi kommunikációt folytat

- a *mindenkori kulturális tárcával, kiemelten a tárca közgyűteményi és közművelődési feladatokat ellátó államtitkárával, illetékes főosztályaival, osztályaival;*
- az *önkormányzati ügyekkel foglalkozó szaktárcával;*
- a *munkaügyi feladatokkal foglalkozó szaktárcával;*
- az *Országgyűlés Kulturális és Sajtóbizottságával;*
- a *könyvtári, közművelődési, levéltári, műzeumi szakmai szervezetekkel,*
- az *önkormányzati szövetségekkel;*

A KKDSZ következetesen tovább erősíti jelenlétét, közreműködését, tekintélyét a közgyűteményi és közművelődési intézményrendszerekkel összefüggő valamennyi szakmai kérdésben, problémában, fejlesztési irányban.

Ennek érdekében

- a *szakszervezet országos tagozatai rendszeres működésükkel segítik a KKDSZ szakmai munkájának erősödését.*
- A *KKDSZ bekapcsolódik minden olyan döntéshozó grémium, kuratórium és szakmai kollégium munkájába, amely a közgyűteményi és közművelődési intézmények és szervezetek szakmai és szervezeti tevékenységét szolgálja, vagy segítheti;*

A KKDSZ országos és helyi érdekvédelmi munkáját a magyar szakszervezeti mozgalommal való összefogásban, a SZEF és az a MSZSZ tagjaként, országosan és megyei, helyi szinten fejtik ki.

- *aktívan vesz részt a SZEF és az a MSZSZ döntés-előkészítő, döntéshozó munkájában, akcióiban;*
- *horizontális együttműködést alakít ki a SZEF egyes tagszakszervezeteivel, úgymint: Művészeti Szakszervezetek Szövetsége, Pedagógusok Szakszervezete, Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete, Szociális Dolgozók Demokratikus Szakszervezete;*

A KKDSZ szervezetségének, szervezeti egységének erősítése

1. A KKDSZ legfontosabb célja és feladata a szakszervezet valamennyi tagjának közvetlen segítése, védelme az ország egész területén munkaügyi, szociális és kulturális vonatkozásban egyaránt. Ennek érdekében összes szervezeti szintjein — Országos Elnökség, Országos Tanács, megyei elnökök, alapszervezetek — és minden lehetőséget megragadva operatívan dolgozik tagjai egzisztenciális, megélhetési biztonsága megőrzéséért, valamint a szakszervezeti tagsággal járó eddigi kedvezmények fenntartásáért, s minél több ilyen kedvezmény megszerzéséért.

2. A KKDSZ megerősíti valamennyi tisztségviselője szakszervezeti státuszát megbízólevelek kiadásával és a tisztségviselők munkaadóinak, feletteseinek központi értesítésével.

3. A KKDSZ tovább erősíti információs és jogsegélyszolgálatát; központi jogsegélyszolgálatát működését, honlapjának állandó frissítését az információk minél gyorsabb közzétételével; a képviselt ágazatokra vonatkozó jogszabályok ismertetésével.

4. A KKDSZ-t alapító négy nagy szakmán kívül biztosítani kell a szakszervezethez csatlakozott valamennyi szakma képviselőjét a KKDSZ döntéshozó testületeiben; az Országos Elnökség ülésein e szakmák is vehessenek részt tanácskozási, véleményezési és javaslattevő joggal.

5. Az elnök az alelnökök és az elnökség tagjai állandó kapcsolatot tartanak azokkal a megyékkel, azokkal az intézményekkel, ahol a leg súlyosabb gondok mutatkoznak

(létszámcsökkentési, átszervezési tervek, a szakszervezet működésének akadályozása); kezdeményezik és vezetik az egyeztető tárgyalásokat, előkészítik a megegyezéseket.

6. A KKDSZ tovább erősíti, rugalmassá és operatívává teszi a KKDSZ Központi Irodája működését. Az Iroda az elmúlt években a KKDSZ tagjai állandóan hozzáférhető információs és közösségi központjává vált, mely a KKDSZ klubjainak, rendezvényeinek is otthona.

7. A KKDSZ meglévő szervezeti formáin, testületein kívül, e testületek szervezésében évente legalább egy alkalommal összehívja a KKDSZ Országos Értekezletét; fórumot biztosít a közgyűjtéményi-közművelődési nonprofit Kft.-k, közgyűjtéményi-közművelődési intézményt üzemeltető civil szervezetek munkavállalóinak is.

8. Kamatoztatni kell a szakszervezet nemzetközi kapcsolatait, információt és tapasztalatot szervezve külföldi társszervezetektől, a törekvéseinkhez megerősítést keresve az összefogásban;

9. Mindent el kell követni a KKDSZ taglétszámának radikális növeléséért, továbbá pályázati összegek megnyerésével, a szakszervezeti konföderációk hozzájárulásának, pártoló tagoknak és vállalkozói támogatásoknak a keresésével, valamint saját bevételek szerzésével kell stabilizálni gazdasági helyzetét, megteremteni bevételeinek és kiadásainak egyensúlyát.

10. A KKDSZ valamennyi tisztségviselője törekedjen a KKDSZ megújulásával és hatékonyságával kapcsolatos elvek széleskörű megvitatására, az információk gyors terjesztésére, a mi 25 éve alapított szervezetünk gyarapítására, mely létünk, s egyben a magyar közgyűjtémények és közművelődési intézmények munkavállalói és szakmai érdekvédelme fennmaradásának legfontosabb záloga.

Hívásunkat, intézményeinket, munkahelyeinket, megélhetésünket csak együtt tudjuk megmenteni!

Budapest, 2014. április 8.
A KKDSZ X. Kongresszusa

Az „Akadémia” rövid története...

A históriánk 1996-ban kezdődött, szakmáinkban is megjelent az igény a frissített, korszerű szakismeret iránt. Azután hamarosan, 2000-ben megjelent a központi akarat is. Döntés született, hét évenként továbbképzésekben kell részt vennie minden közgyűjtéményi, közművelődési szakembernek. A piac, ahogy várható volt, hamar reagált. Számátalan felnőttképzés iránt elkötelezett „vállalkozás” indult, az ország majd minden pontján elérhetővé vált különféle, választékos kínálatú képzőhely. Más-más terjedelmű, témájú és időtartamú tanfolyamot indított egyetem „melléküzemágban”, művelődési intézmények

sora és persze nagyszámú, gyorsreagálású „zöldmezős beruházásban” létrehozott oktató, oktatást szervező Kft.

Egy dologban hasonlítottak egymáshoz, határozottan és nem szégyenlősen profit érdekeltek voltak. Nem is kicsit.

Azonban ez nem volt s ma sem törvénytörő dolog.

Csak az volt a bökkenő, hogy közülük keveseket érdekelt az érintettek (a továbbképzésre váró közalkalmazottak) „költésgérkenysége”.

Azzal bizony senki nem foglalkozott, ki és miből finanszírozza a tanfolyamok árát.

Az első években nem volt központilag biztosított forrás sem az intézmény-fenntartóknál.

Nem kellett sok kutatást végeznünk a XV. kerületi Csokonai Művelődési Központ munkatársaival, hogy rájövünk: nagy szükség lehet egy a szakmánkban dolgozók érdekeit és egzisztenciális körülményeit is ismerő, ahhoz alkalmazkodó képzőhely létesítésére.

Ez okból járultam 1996-ban a KKDSZ-hez. Akkoriban az elnöki funkciót betöltő Vadász János világnézeti különbségeink ellenére nagyon konstruktív módon tárgyalt velem, egy létrehozandó képzőhely szükségességéről.

Hamar meggyőztük egymást arról, hogy a legújabb-kori magyar szakszervezeti mozgalomban példa nélküli, de autentikus dolog lenne: a szakma érdekeit ismerő, képviselő társadalmi szervezetként, meghatározó módon képviselje, minősítse és oktassa a szakmai valóságos értékét, értékrendjét.

S ehhez úgy kell egy iskola, mint egy falat kenyér.

S itt aztán el is akadtunk. Már a néven. Én nem akartam Akadémiát, János vonzódott a drámai telítettségű címekhez. Ő győzött. Azonban lovagiasan eltűrte, hogy a létesülő „alig-intézmény” (máig sem intézmény az Akadémia) legfontosabb kérdéseiben önállóan döntenek, döntsünk – mi, a későbbi oktatók, szervezők: B. Gelencsér Katalin, Heleszta Sándor, Végh Károly, Markó Aranka, Dr. Falusi Andrea, Németh János István, Fitosné Zemanovics Zsuzsa, Németh Ildikó, Gyurcsák Rózsa és Hollós János. Később Péterfi Ferenc és Polyák Edit is bekapcsolódott a munkába, s a kezdeti szervezésben pedig sokat segített Ságih Ilona is.

Mi dönthettünk – ez volt egyébként egyetlen feltételünk –, hogy mit, hogyan s kikkel oktasson a leendő *KKDSZ* Akadémia. Még egy kardinális kérdésben egyetértettünk: abban, hogy az ország legolcsóbb tanfolyama kell, hogy legyen. Úgy is lett. S lőn egy új iskola, melynek nem volt s máig sincs egyetlen alkalmazottja sem. Bútorát és alapvetően szükséges műszaki-technikai eszközeit a Petőfi Csarnokból néhai vezetőjével, Lehel Lacival és a Csokonai Művelődési Központból szállítottuk heti rendszerességgel a Puskin utcába, tudni illik ott székelt akkoriban még a *KKDSZ*.

Hát így kezdődött. A többi egyszerű, mondhatnám, hogy magától megy. Vásároltunk minden szükséges felszerelést. Ma is az iskola saját bevételeiből vett bútorokat és technikai eszközöket használjuk.

Hallgatóink ajánlásával reklám nélkül, évről-évre húsz fő körüli létszámmal indítjuk a kulturális menedzser-képző, felsőfokú szaktanfolyamainkat. Ha visszagondolok, ez az elmúlt évek során már igen nagy számot tesz ki. Bizony több mint ötszáz kollégánk koptatta különféle tanfolyamainkon a *KKDSZ* Akadémia székeit. Magunk sem értjük, hogyan, mitől megy az iskola már tizenhét éve.

Két, a kezdetek óta nálunk tanító, alapító-oktatónk hosszú évekkal ezelőtt elhunyt, temetésükön nagyon-nagy létszámban képviselték hallgatóink az iskolát. Elment Heleszta Sándor és Markó Aranka. Tanáraink közül többen már nyugdíjba is vonultak. A leglényegesebb dolog, hogy még mindig van jelentkező, hallgató, s így kellő elszánással péntekről-péntekre megjelenő oktatóink is itt vannak. Folytatjuk, kitartóan. Őszintén szólva, soha nem gondoltuk, hogy ennyire jó az iskola, hogy ennyire szükség van ránk, de most mégis azt mondjuk: amíg van kinek, van minek, van hol és van mit, addig csináljuk! Mi itt vagyunk a legújabb helyen is (ez a harmadik címünk már), az Akadémia utcában minden pénteken!
Budapest, 2014. március 4.

Tóth Lajos

Az alapítványról

A *KKDSZ* közhasznú alapítvány működéséről

A *KKDSZ* KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNYT, azaz a Közgyűteményi és Közművelődési Dolgozók Közhasznú Alapítványát 1991-ben a *KKDSZ* tagozatai hozták létre (*KKDSZ* Könyvtári Tagozat: Redl Károly, *KKDSZ* Levéltári Tagozat: dr. Soós László, *KKDSZ* Múzeumi Tagozat: dr. Darkó Jenő, *KKDSZ* Műv. Otthon Tagozat: Tóth Lajos, *KKDSZ* soros elnöke: Lönhárd Ferenc, *KKDSZ* országos titkára: Vadász János).

Az alapítványtevők – eredeti – célja:

A közgyűteményekben és közművelődésben dolgozó munkavállalók érdekvédelmének, érdekérvényesítésének és érdekképviselésének biztosítása; Jogi képviseletük megszervezése; Segélyezésük módjainak kialakítása; Üdülésszervezés
Az Érdek és Érték című, havonként megjelenő információs szemle kiállításának biztosítása; A *KKDSZ* Titkarság működési feltételeinek folyamatos megteremtése; A *KKDSZ* országos strukturális és információs hálózatának fejlesztése; A szakértői bázis működtetése; A könyvtári, múzeumi, levéltári, művelődési tagozatok sajátos szervezeti-társulási formáinak

támogatása (szakmai társulások, egyesületek); Képzési, továbbképzési fórumok működtetése; Nyereségérdekelt tevékenységek (könyvkiadás és terjesztés, reklám stb.) finanszírozása;

Az Alapító okirat első módosítását 2002. július 16-án jegyezték be, akkor az Alapítvány neve – mivel a közhasznúsági státuszt megkapta – „Közgyűteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete” Közhasznú Alapítvány lett. Ekkor az Alapítvány célját így határozták meg:

*„A *KKDSZ* szociálisan hátrányos helyzetű idős, nyugdíjas tagjai, azok özvegyei, valamint a magyar közgyűteményi és közművelődési intézmények aktív dolgozóinak támogatása, továbbá a közgyűteményekben és közművelődésben dolgozó munkavállalók, közalkalmazottak érdekvédelmének, érdekérvényesítésének és érdekképviselésének támogatása”*

Sajnos az Alapítvány létrehozásakor beindult kezdeti lendület, a támogatások 2010-re megszűntek.

A jelenlegi elnökség támogatásával 2010 második felében került sor felélesztésére, amikor a felállt új kuratórium

feladata – az előző időszak idős tagjainak váltását követően –, az „alvó” alapítvány aktív működésének megkezdése volt.

Az alapítvány Kuratóriumát, melynek elnökét és öt tagját az alapítók (a Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete Könyvtári Tagozata, Levéltári Tagozata, Múzeumi Tagozata, Közművelődési Tagozata, Nyugdíjas Tagozata és Országos Elnöksége) választották meg.

A Kuratórium elnökének és tagjainak mandátuma határozatlan időre, visszahívásig szól.

Tagok:

**Drucker Tibor | ifi. Gyergyádesz László
Madarász Katalin | Dr. Bodor Mihály
Kiss Ernő**

Elnök:

Papp Katalin

Az Alapítvány alapvető céljai változatlanok maradtak, de anyagi háttere sajnos csak részlegesen tudja biztosítani azok megvalósítását.

Tevékenységünk:

2011-ben és 2012-ben sikeresen pályáztunk a Nemzeti Civil Alapprogram által kiírt pályázatokra. Ennek keretében – a pályázati kiírásnak megfelelően – az ágazati, civil összefogások, az érdekképviseleti célú szervezetek kooperatív tevékenységet céloztunk meg. Olyan találkozokat, fórumokat szerveztünk, amelyek keretében közös, kiérlelt módon tudjuk a közös szakmai és társadalmi céljainkat a fenntartók, és szakmai irányítók felé képviselni.

Igyekszünk minden olyan lehetőséget megragadni, amellyel (ha kevésbé is) a *KKDSz* egyre nehezedő pénzügyi helyzetén segíteni tudunk, s bizonyos tevékenységek ellenértékét ki tudjuk váltani.

Az elmúlt évben több pályázatot nyújtottunk be, sajnos támogatást nem kaptunk.

Jelenleg a Norvég Civil Alaphoz pályáztunk, amely keretében szervezetfejlesztést és képzést szeretnénk megvalósítani, mivel a területen dolgozóknak, a kulturális támogatottság radikális megváltozására, a gazdasági kihívásokra kell megfelelő választ adni, úgy hogy munkafeltételeik romlottak, biztonságérzetük csökkent. Kollégáinkat a szervezésen, a tanuláson és az önkifejező képesség fejlesztésén keresztül szeretnénk jobb helyzetbe hozni. Hét magyar régióban szerveznénk képzést. Többek között a tárgyalással kapcsolatos képességek javítására, az emberi jogok, a hátrányos helyzetű csoportok gondjainak megismertetésére gondolunk.

Nemcsak pályázaton keresztül igyekszünk eleget tenni Alapítványunk célkitűzéseinek. A szakterületünk széleskörű kapcsolatainak szélesítésére, az ország intézményvezetőivel történő szorosabb együttműködés kialakítására lehetőséget nyújt, hogy a Nemzeti Erőforrás Minisztériumnál 2011. július közepére egy olyan 120 órás vezetőképző tanfolyamot akkreditáltattunk, amely a közgyűjteményi intézmények vezetői számára vált kötelezővé. Továbbképzésünk elsősorban a költségvetési intézményekben elvárható általános vezetői, gazdálkodási és emberi erőforrás menedzselési kérdésekre koncentrál. A képzésben résztvevő tanárok szakmájuk elismert szaktekintélyeiből kerültek ki, visszhangja jó, idén májusban az ötödik csoport fog nálunk végezni.

Az alapítványunk nyugdíjasokat támogató céljait és feladatait sajnos nem anyagi támogatással, hanem színes és értelmes programsorozat szervezésével, a nyugdíjas klub elindításával, sikerült megvalósítani. Ennek keretében Tabák Anna szervezésében egyrészt havonta egy alkalommal a *KKDSz* székházában előadást szervezünk nyugdíjasoknak, s ezzel párhuzamosan – a Petőfi Irodalmi Múzeum Nyugdíjas Klubjával közösen – irodalmi programokra invitáljuk érdeklődő nyugdíjas tagjainkat. Szándékunk ezt a kört tovább bővíteni, hiszen egykori aktív (alapító) tagjaink folyamatosan eléri a nyugdíjas korhatárt, s szeretnénk továbbra is aktív alkotóerejűkre támaszkodni.

A *KKDSz* tüntetése a belvárosban

Továbbiakban szeretnénk az Alapítvány Közhasznú tevékenységeinek minél szélesebb feladatainak is tartalmat adni.

Többek között:

- A *KKDSZ* könyvkiadói tevékenységét fejleszteni;
- A *KKDSZ* tagok egyre sűrűbben szükségessé váló érdekképviseletének segíteni;

Szakemberek megkeresésével, önkéntesek közvetítésével, ismeretek, hírek, felhívások eljuttatásával támogatjuk a közgyűjtemények és közművelődési intézmények és a helyi civil szervezetek munkáját. Sokoldalúan közreműködünk abban, hogy a nemzeti kultúra meghatározó folyamatai és a helyi művelődési élet minél több szálon érintkezzen egymással, hasson egymásra.

Az Alapítványnak nincsenek alkalmazottai. Láthatóvá volt, hogy a *KKDSZ*-nek mint szakszervezetnek amúgy is kis létszámú apparátusa egyre nehezebben tudja segíteni az Alapítvány adminisztratív munkáját.

2012. május 1-től, a könyvelési feladatok kötelező ellátására, szerződést kötöttünk közérdekű önkéntes tevékenységre, Kovács Katalinnal, a *KKDSZ* gazdasági vezetőjével, mivel ezt a tevékenységet szerény pénzügyi kereteinkből piaci áron nem tudnánk finanszírozni.

A befizetett személyi adónk 1+1%-áról lehetséges rendelkezés keretében alapítványunk az elmúlt három évben már kapott szerény mértékű támogatást. Kollégáinknak ezúton is megköszönjük számunkra történő rendelkezését.

Alapítványunk továbbra is számít tagjainktól, szimpatizánsainktól az 1 %-os rendelkezésre.

Adószám: 18178278-1-41

Számlaszám: 10104105-38829100-01003009

Természetesen az 1%-os rendelkezésen felül is örömmel vennénk további támogatásokat, hogy az alapítványtevők eredeti céljait egyre inkább megvalósíthassuk, szakszerveztünk nehéz gazdasági helyzetén segítve. Felvetődött egy rendkívüli segélyező részleg létrehozása, ennek feltétele, a biztos anyagi bázis megteremtése. *Budapest, 2104. április 8.*

**Papp Katalin
az Alapítvány elnöke**

Pro Meritis-díjat kaptak:

1999. április 8-án:

Dr. Fűköh Levente
Dr. Géczí Lajos
Illyés Katalin
Lángné Nagy Mária
Majorné Pittner Olga
Mihalovits Ervin
Sághi Ilona
Dr. Soós László
Dr. Tatár Józsefné
Dr. Tóth Endre

**2002. szeptember 23-án,
KKDSZ V. rendkívüli**

kongresszusa:
Vadász János

2004. április 16-án:

Cseresznye Gábor
Drucker Tibor
Dr. Huszárné Dr. Berecz Éva
Kary József
Szilágyi Erzsébet
Várady Lászlóné

2006. március 29-én,

KKDSZ rendkívüli kongresszusa:
Gyimesi László

2009. április 8-án:

Dr. Bősze Sándor
Engel Tibor
Dr. Falusi Andrea
Horváth Attiláné
Lovas Márton
Dr. Redl Károly

2014. április 8-án,

a KKDSZ X. kongresszusa:
Dudás László
Sas Bálintné
Zentai Zoltánn

Kiadja:
A *KKDSZ* Közhasznú Alapítványa
Szerkesztette: Papp Katalin
Budapest, 2014.

1%

Kérjük rendelkezzen adója 1%-val
a KKDSZ Közhasznú Alapítvány részére!

KKDSZ Közhasznú Alapítvány

Alapítva: 1991

Cím: 1054 Budapest Akadémia u. 11.

Adószám: 18178278-1-41

Számlaszám: 10104105-38829100-01003009

KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY